

STARINSKA USTAVA, KI JE OVIRA NAPREDKU

POSTAVE V PRID LJUDSTVU SO VEDNO "NEUSTAVNE"

Pravica sodišč, razveljavljati zakone, je skrajno nesmiselna in nedemokratska

Hillquitov dodatek k ustavi bi bil v korist delavcem in farmerjem. Toriji proti spremembi

ZEDINJENE države so edina velika, važna dežela na svetu, v kateri ima nad zakonodajami diktatorsko moč vrhovno sodišče. V demokratičnih deželah, kot so Anglija, Francija, Čehoslovaška, šandinavske države itd., je vrhovna instanca ljudska zbornica. Kadar sprejme zakon, je to zakon in nobeno sodišče ga ne more ovreči. Celu v reakcionarni Japonski parlament odločuje, kaj naj bo ustavno in kaj protustavno.

V mogočnih, bogatih Zed. državah pa določa ustava, sprejeta po postanku republike, da ima končno besedo nad kongresom v odločevanju o veljavnosti in o tolmačenju zakonov vrhovno sodišče. Člane v federalno vrhovno sodišče imenuje predsednik republike. Vseh skupaj je devet. Teh devet oseb, z dosmrtno službo v vrhovnem sodnem tribunalu dežele, končno odločuje, kaj je ustavno in kaj protustavno.

Kongres sprejme človekoljubni zakon, ki določa odpravo otroškega dela v industriji. Vrhovno sodišče ga proglasi neustavnim. Kongres sprejme zakon, ki ustanovi pokojnine za železničarje. Železniške družbe se pritožijo vrhovnemu sodišču. Zopet isti proces: neustavno — kongres nima pravice itd.

Kriza nastane, kakršne ta dežela še ni videla. Novi predsednik Roosevelt obljubi new deal. Administracija predloži zakon za reguliranje industrije, ki smo ga označevali z NRA. Spet neustaven! Farmerji so zadovoljni, cene pridelkom jim ne plačajo stroškov, in administracija predloži kongresu zakon, ki smo ga poznali pod označbo AAA. Zopet neustaven.

Ne eden ali drugi izmed omenjenih ni bil vzor zakon — ampak enostavno krpanje sedanje polomljene gospodarske uredbe, z malimi koncesijami ljudstvu. A kljub temu se te drobtine niso "ustavne"!

Veterani vztrajajo v zahtevi za takojšen bonus

V vsakem novem zasedanju kongresa je ena najglasnejše oznanjevanih predlogov zahteva za takojšen bonus. Vse organizacije bivših vojakov, ki so bili v ameriški armadi v času svetovne vojne, ga zahtevajo. Vse prete postane, ki se bi protivili sprejemu njihove zahteve, s porazom pri prihodnjih volitvah.

To se ponavlja v vsaki volilni kampanji. Zato kongresniki v veliki večini vedno glasujejo za takojšen bonus, kajti koncem konca so tudi njihove službe bonus, kakršnega se ne pobira na cesti.

Ko se je po Novem letu pričelo sedanje zasedanje kongresa, so se "lobisti" veteranskih skupin takoj lotili kongresnikov in senatorjev, češ, "ali ste ali niste za takojšen bonus?" Ker veteranske organizacije, posebno še Ameriška legija, monopolizirajo patriotizem, je velike večine kongresnikov in tudi senatorjev strah, da izgube mandat, če jih ne indorsira omenjena legija. Zato glasujejo za bonus od leta do leta, misleč si, pa naj predsednik predloži vetera in se ljudem on za-meri, ker ima vseeno več prilike biti ponovno izvoljen kakor pa ml. Zadnjič je kongresni sklep za takojšnjo izplačitev

bonusa vetera Roosevelt, pred njim Hoover, in pred Hooverom je nasprotoval Coolidge. Zdaj ga izgleda, da se je od-porna sila strla in da bivši voja-ki svoj bonus res dobe čimprej in ne šele leta 1945, kakor do-loča sedanja postava.

356 kongresnikov je 10. janu-aria t. l. glasovalo, da se biv-šim vojakom bonus takoj izpla-ča, in samo 59 proti. Večina teh je izjavila, da so se z naspro-

Osvojevanje otrok in mladine za fašizem

Beda pod naciji se
veča, istotako tudi
razkošnost in pomp

Vzlic novo uvedeni prisilni vojaški službi in odtegnitvi žensk ter židov z raznih del je brezposelnost v Nemčiji decembra m. l. zelo narasla. Ome-njenega meseca je bilo 522,000 več nemških delavcev brez vsakega zasluzka, kakor pa mesec poprej, in blizu 300,000 več kakor dec. l. 1934.

Koncem prošlega leta je bi-lo v Nemčiji 2,507,000 nezapo-slenih delavcev; ako pa se bi k temu številu dodalo odslov-ljene žide, katerih je par sto-tisoč, in ženske, bi se omenje-no število drastično dvignilo. Nacijska statistika teh reve-žev namreč ne šteje med ne-zaposlene, ker so brezpravni. Tudi mladeniči do vojaške starosti današnja Nemčija ne šteje med nezaposlene, čeprav nimajo dela, pač pa jih tira v prisilna dela, kjer jim nudi hrano in taborišče, plače pa komaj "za tobak".

Naobratno pa se v Nemčijo spet uvaja orgijska slava, ka-kršna je bogataška družba po-znala v kajzerjevih časih. Za-dnji "operi bal" v Berlinu je bil eden najslajnejših od leta 1913 naprej.

Koliko časa bo nemško ljud-stvo to stanje trpelo, je vpra-šanje, na katerega je točen odgovor nemogoč.

O debati med Browder-jem in Thomasom v Chicagu

Shoda v ponedeljek 13. jan. v Ash-land auditoriju, na katerem sta de-batirala Norman Thomas in Earl Browder, se je udeležilo okrog pet tisoč ljudi. Velika dvorana je bila čisto polna in napolnila so tudi dve spodnji dvorani, v katere so instali-rali zvočnike.

Ako soidmo po aplavzu, ki ga je dobil Browder, so bili komunisti v veliki večini. Predsedoval je vestal-ški župan dr. Baxter. Kolekta v obrambne namene persekutiranih delavcev je znašala \$300. Vstopni-na na shod je bila od 40c do \$1. Daljše poročilo o tej debati sledi.

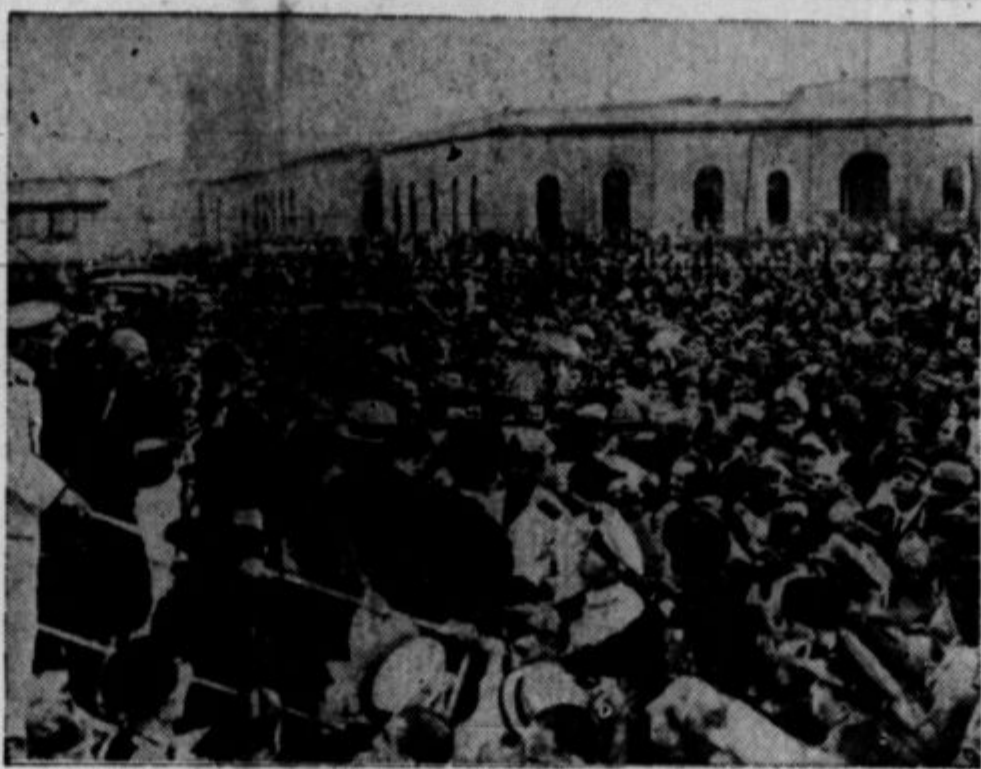
vanjem takojšnjemu bonusu iz-postavili nevarnosti poraza ve-liko bolj kot oni, ki so zanj gla-sovali.

Gre se za okrog dve in pol milijarde dolarjev. Vlada je dolgo vztrajala, da se bonusa ne sme izplačati do maturitete, ampak pod pritiskom letošnje volilne kampanje bo morala tudi ona odnehati, pa magari če bo treba natiskati za par mili-jard inflacijskih bankovcev.

zadaj noče podpisati z njo ne-napadnega pakta, dasi ji je bil predlagan že pred tremi le-ti. Na zapadu Rusije pa preti Hitler s svojimi osvojevalnimi ambicijami. Na razumejo še, da take ogromne države kot je naša ne bo mogoče prema-gati, je dejal, a na napade mo-ramo biti pripravljeni.

Karl Radek se je ob priliki tega zbora v glavnem sovjet-skem glasilu pritoževal nad fašistično (pred vsem Hearsto-vo) propagando v Zed. drža-vah, proti sovjetski Uniji, ki ovira sodelovanje med tema dvema deželama za mir v A-ziji in drugje.

Novo pošiljanje po slavo v Afriko

Na zahtevo vrhovnega poveljnika italijanske armade v Afriki je Musso-lini odredil nove pošiljave italijanskih čet v Etiopijo. Dosedanje so se vojne že več kot naveličale. Na sliki je množica v Neaplu, ki jo pred od-hodom vojakov navdušujejo fašistični govorniki.

Poskus odbora S. P. za pomirjenje frakcij v New Yorku se ni še posrečil

Odstavljeni odbor newyorške soc. stranke se noče umakniti. — Težkoče pri reorganizaciji

Člani eksekutive soc. stran-ke, ki so zborovali dne 3., 4. in 5. januarja v Philadelphiji, so se pečali skoro izključno s problemom frakcijskega boja v newyorški socialistični stran-ki. Udeležili so se vsi, razen milwauskega župana s. Hoana, ki je ostalim poslal pismen a-pel, da naj delujejo za enot-nost, ob enem pa izrazil boja-zen, da je spor prejkone do-spel že predaleč, da bi ga bi-lo mogoče ublažiti. Hoan je eden izmed članov eksekutive, ki ga ekstremni militanti, po-sebno člani takozvanega Revo-lutionary Policy Committee, čestokrat napadajo. Smatrajo ga, da je po ideologiji "staro-gardist", čeprav v newyorško staro gardo ni bil nikoli v ide-alnih odnosih.

Ko so se člani eksekutive zbrali v Philadelphiji, so ve-činoma numeravali glasovati za odvzem čarterja sedanjemu newyorškemu odboru, ki ga kontrolira stara garda, in ga podeliti militantom, ki so ne-davno ustanovili svoj odbor v področju svojih klubov. Toda prišla so svarila, da je to naj-gotovejši korak v razbitje stranke, kajti članstvo v New Yorku takega despotičnega sklepa ne bo trpelo. Drugič,

večina voditeljev progresivnih unij v New Yorku simpatizira s staro gardo, ravno tako James H. Maurer, župan Jasper McLevy in mnogo drugih. Sta-ra garda dalje s številskimi dokazuje, da ima njena orga-nizacija več članov, kakor pa jih ima soc. stranka v državah Illinois, Indiana, Michigan, Ohio in New Jersey, skupaj v katerih so na vodstvu militan-ti. Če pa se v teh državah od-vzame skupnemu številu član-stvo JSZ in židovske federaci-je, je po trditvi starogardistov slika organizatoričnega dela militantov toliko bolj žalostna.

Tretji dan zborovanja je član eksekutive Devere Allen umaknil svoj predlog za pri-znanje stranke v New Yorku, ki so jo koncem decembra u-stanovili militanti, in dejal, da bo glasoval za načrt, ki ga je predložil poslanec Darlington Hoopes. Ta določa:

V namenu, da se varuje de-mokracijo v newyorški soc. stranki, se naj takoj ustanovi nepristranski odbor treh čla-nov, ki naj izvede sledeče do-ločbe:

a) V reorganizirano stran-ko se sprejme vse sedanje čla-ne (Nadaljevanje na 7. strani.)

ŠOLSTVO V TRETJEM RAJHU IN V ITALIJI MORA SLUŽITI "DRŽAVI"

Cerkvena kontrola naučnega sistema se morala umakniti in se podvreči fašistični kontroli

V KATOLIŠKIH deželah Evrope in v latinskih republikah v Ameriki si je lastila monopol nad šolstvom, nad splošno vzgojo in organiziranjem otrok cerkev. V nekaterih de-želah je šolstvo popolnoma kontrolirala, v drugih pa si je oblast nad njim delila z državo.

Mussolini je načelo, da spada vzgoja mladine cerkvi, za-vrgel. Mladina spada državi in dolžnost države je, da jo vzgaja sebi v korist, je il ducejevo geslo. Razpustil je cerkvene mla-dinske in druge organizacije otrok in odločil, da morajo biti poslej člani fašističnih otroških zvez. Ustanovil je v osnovnih šolah nov učni sistem, ki ima namen vzgojiti otroke za fanati-čne fašiste. Trajnost fašizma in fašistične države moramo gra-diti na mladini, je dejal. Cerkev v Italiji se je nekaj časa upi-rala — bilo ji je žal njenih učnih zavodov in njenih otroških organizacij, toda končno je pristala v Mussolinijev pogoj, ki je določal, da je veronauk v italijanskih šolah obvezen in uče ga duhovniki. Toda govoriti ne smejo otrokom drugega kakor o veri. Vsa propaganda pa je privilegij učiteljev, ki jo vodijo med otroci strogo po predpisih naučnega ministrstva fašistične vlade.

Slične metode uvaža v šolstvo nacijska Nemčija. "Starši, ki so nepristopni novim idejam", je dejal Hitler, "nimajo pra-vice vzgojevati svojih otrok, zato bo odslej vsa vzgoja in vse organiziranje mladine privilegij države." To je Hitler govoril l. 1933.

V začetku tega meseca je nacijski vodja nemške mladine objavil velikopotezen načrt za sfanatiziranje in discipliniranje nemške mladine za hitlerizem. Vsi nemški dečki in deklice od 10. do 18. leta bodo morali v državno mladinsko ligo. V nji bo gojila sport v duhu nacijske ideologije, učila jo bo discipline in ji dala preliminarne vojaške vaje, da bodo fantje ob vstopu v armado toliko boljši vojaki. Nacijsko propagando med mla-dino bodo vodili najspodobnejši Hitlerjevi propagandisti. Mla-dina bo sodelovala v patriotičnih manifestacijah in jih tudi sama prirejala v čimbolj impozantni veličini.

Doslej se naciji poskušali z neprisilnimi mladinskimi orga-nizacijami, toda kljub vladnemu pritisku in diskriminacijam jim pripada komaj polovico nemških otrok. Zdaj pa bodo mo-rali vanje, kakor morajo fantje v vojaško službo — hočeš nočeš.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

BOJ ZA INDUSTRIALNO OBLIKO UNIJ V A. F. L. SE NADALJUJE

Eksekutiva Ameriške delav-ske federacije, ki se zbere na svoji seji 15. januarja v Mi-amiju, Florida, bo imela pred seboj spet vprašanje industri-alnega unionizma, toda v os-trejši obliki, kot običajno. Od-bor za industrialno obliko unij, čigar tajnik je John Brophy in predsednik pa John Lewis, je poslal eksekutivi AFL za-htevo, da naj že vendar kaj odločnega stori za organizira-nje delavcev v masnih indus-trijah, kajti s cincanjem se mo-ra prenehati.

Brophyjevo sporočilo dalje izjavi, da bo organizatorična kampanja v jeklarski, avtni in

v drugih masnih industrijah uspešna edino ako eksekutiva AFL odneha pri vztrajanju ju-risdikcijskih sporov in pristane v načelo, da naj delavci vsa-ke posamezne industrije spa-dajo vsi v eno unijo.

David Dubinsky, član soc. stranke in voditelj unije ILGW je v eksekutivi AFL edini, ki je pristal industrialnega uni-onizma, čeprav so slednji ime-li na prošli konvenciji federaci-je blizu polovico glasov.

Ampak vzlic svoji večini se pristalci strokovnih unij temu problemu ne bodo mogli dolgo odmikati, ali ga zastopljati. Kajti čas gre svojo pot.

PLAČE MAGNATOV KAPITALISTIČNEGA ŽURNALIZMA

William Randolph Hearst, ki izdaja kopo dnevnikov in magazinov, si nakazuje za svoje zastupljivalno propa-gando pol milijona dolarjev plače na leto!

Njegov glavni pomočnik v zavarovanju, Arthur Bris-bane, je dobiva \$265,000. Merrill Goddard, urednik Hearstovega American Weekly, je prejel \$161,222 plače v enem letu. Glavni uredniki njegovih dnevnikov prejemaajo od \$30,000 do \$100,000 na leto.

Hearstovo časopisje je skozi to krizo najbolj polno protidelavske gonje. Strup fašističnega nacionalizma seje po preudarnem načrtu.

Hearst si ne bi mogel nakazovati pol milijona dolarjev plače in svojih glavnih propagandistov ne bi mogel na-graditi s stotisočaki, ako bi mu jih ne nanesli skupaj de-lavci, ki podpirajo Hearstov prostituiran žurnalizem.

Sovjetska Unija primorana graditi veliko armado

V Moskvi so prepričani, da obstoji med Nemčijo in Japono, tajna vojna zveza, naper-ena proti Rusiji. Sovjetska vlada je Japonski večkrat pri-poročila ustanovitev skupne komisije za reševanje sporov, ki nastajajo ob sibirsko-mandžurski meji, a Japonska od-klanja to metodo za ublaževa-nje odnosov.

Sovjetski državniki so na o-menjenem zboru kritizirali tu-di Italijo. Eden izmed njih jo je imenoval "imperialistična napadalka". Olje (gasolin) ji še prodajajo, kajti četudi ga ji Rusija ustavi, ga bo dobila pa v drugih deželah. To je tr-

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopiši in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do ponedeljka popoldne za pričetek v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor.....Frank Zaitz.
Business Manager.....Charles Pogorelec.
Assistant Business Manager.....John Rak Jr.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

3639 WEST 26TH STREET CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Cerkve in prizadevanje za mir

Vse krščanske cerkve povdarjajo načelo miru. Nekatere so tudi aktivne v propagandi proti vojni. Ampak ne vse in tudi ne v vsakem slučaju. Katoliške cerkve na pr. je za mir, če so v vojno zapletene le tuje dežele. Ako pa je v nji Italija, je stvar druga. (To ugotavlja tudi dr. S. M. Berry, kakor poroča brzojavna vest iz Londona, datirana 5. januarja, naslovljena "papež ignoriral mirovni dan".) Federalni koncil evangelskih svobodnih cerkva je namreč povabil vse cerkve na sodelovanje v akciji za "mirovni dan", pridigarji vseh ver bi na tak skupno določen dan govorili v cerkvah in na shodih proti vojni in za utrditev svetovnega miru.

Dr. Berry je izjavil, da je bila povabljen v to akcijo tudi sveta stolica v Rimu. "Njegovi svetosti papežu smo sporočili, da so protestantske cerkve pripravljene prepustiti vodstvo skupne mirovne demonstracije krščanskim konfesij katoliški cerkvi, kajti mi bomo radevolje sodelovali pod njegovim bandom. Toda papež ni odgovoril, pač pa so iz Vatikana po ovinkih sporočili, da je papež že podal svoje izjave in da je njegovo stališče znano."

Ta odklonitev sodelovanja je nova priča, da katoliška cerkev v Italiji ni svobodna konfesija, ampak sredstvo, s katerim razpolaga vlada. Militaristične izjave nekaterih italijanskih kardinalov in drugih svečnikov pa dokazujejo, da tudi če bi se papež hotel odzvati skupni mirovni akciji vsega krščanstva, bi cerkev v Italiji vseeno podpirala Mussolinijev vojno.

Ampak indirektno jo je podprl tudi papež z izjavo, da se naj upošteva koristi Italije v Afriki (v Abesiniji) pravično in z mirom. To je bila jako nerodna izjava, kajti vzeti deželo na miren način je nemogoče.

Od kar je bila papežu vzeta posvetna oblast nad Rimom in njegovim delom Italije, pa do prihoda fašizma, se je smatral vsak naslednik sv. Petra za vatikanskega jetnika. Mussolini pa je dal papežu vatikansko ozemlje za samostojno državo in s tem je prenehal biti jetnik. Teoretično je bil osvobojen, toda v praksi je papež postal pod Mussolinijem res jetnik.

Za varnost pri delu

Svoječasno se je na varnost pri delu prav malo pazilo. Tehnika še ni bila tako izpopolnjena kakor je danes, pa je delavca, ki ga je ubilo ali poškodovalo, lahko takoj nadomestil drugi. Danes bi morali v marsikaterem obratu v slučaju take nesreče ustaviti stroje prizadetega oddelka, kar povzroča družbi izgubo časa in s tem zmanjšanje dobička. Vrh tega je treba danes plačevati večje odškodnine in podpore kakor nekoč.

Družbam se torej negovanje varnosti pri delu izplača. V mnogih tovarnah, pa tudi v mnogih premovalnikih, v čistilnicah olja in v kovinskih rudnikih nudijo delavcem poseben pouk, kako se varovati pred ponesrečbami, poškodbami, zastrupljenji in drugimi nesrečami. Federalni rudarski urad poroča, da so se nesreče v čistilnicah olja in v rudnikih znižale 50 odstotkov povsod, kjer so varnostne naprave dobro uvedene in kjer imajo delavci pouk, kako varovati pri delu sebe in druge.

Priznamo, da se je z ozirom na varnost doseglo v ameriški industriji precej izboljšav, ampak nesreč je še vedno veliko takih, ki jih bi bilo lahko preprečiti. Glavni motiv vseh privatnih obratov je profit. Zaradi profita se delavce čezmerno prijanja in zaradi profita se za varnostne naprave in regulacije ne troši toliko kot bi bilo za delavce potrebno.

Tekma za sovjetski trg

Z izboljševanjem razmer v sovjetski Uniji raste tudi njen ugled in kredit. Dasi je kominternu učila, da so častne besede, pogodbe in take stvari "buržvazna čednost", je sovjetska vlada pogodbe, bodisi trgovske in druge, ki jih je sklepala s kapitalističnimi državami, resnično izpolnjevala. Svoje obveznosti redno pokriva. Od kar je kominternu spremenila tudi svojo taktiko in naročila strankam v drugih deželah sodelovati z vsemi strankami in strujami, ki so za demokracijo, so komunisti nehali s svojimi napadi in provokacijami. Kapitalistične vlade zdaj ne morejo več toliko trditi, da se Moskva vmešava v njihove notranje razmere in zadeve. Sovjetskemu komisarju v njih zadev je stališče v diplomatskem svetu vsled tega olajšano.

Tudi v trgovskem oziru se ugled sovjetske Unije dviga. Nacijska Nemčija, ki vedno poudarja svoje sovraštvo komunizmu, ponuja sovjetski Rusiji blago na kredit pod ugodnimi odplačilnimi pogoji. Istotako Francija in Anglija. Pred nekaj leti USSR sploh ni dobila blaga na kredit, razen v nemški republiki. Posojila so ji povsod odrekli.

Dasi si je USSR zgradila že veliko industrijskih obratov, bi potrebovala za dvig življenskega standarda in za svojo industrijo še veliko blaga iz inozemstva. Ako se ji posreči skleniti ugodne trgovske pogodbe in dobiti posojila za naročila, se bo znatno povečal uvoz in izvoz, kar bo v obojestransko korist.

Trik z amnestijami

Avtokratski režimi, ki vladajo s silo, da se vzdržijo, se tu in tam omečajo in izpuste po več tisoč jetnikov hkrati. Tako je po prošlem božiču storila tudi Poljska. 30.000 ljudi je izpustila iz zaporov. Par dni pozneje pa je poljska policija izvršila nov naval na druge znane opozicionalce. Ječe so bile v dobičnem tednu spet natrpane.

VLOGA "MEDNARODNEGA" BANKIRJA V VOJNIH IGRAH

Ameriški bankir John Pierpont Morgan, ki je odločeval o usodi te dežele že v marsikakem slučaju, je bil nedavno pozvan pred senatno komisijo, katere preiskuje vlogo ameriške municijske in druge industrije ter ameriških bankirjev v zadnji svetovni vojni. Marsikak patriotični Amerikaneec strmi ob odkritjih. Socialistom tega ni treba, ker ob vsaki priliki ljudstvu dokazujejo, da so vojne v današnji dobi posledica imperializma in kapitalistične ekonomske uredbe.

Morgana so sprejeli pred senatno komisijo z veliko ceremonijalnostjo fotografirali filmskih družb za predvajanje tega prizora v kino-teatru in operatorji latih kampanj, ki so saeno s slikami lovili v svoje aparate vrtič in truč ter izjave vodilnega ameriškega BANČNEGA državnika. Na sliki v sredi je on, ki ga ob tej ceremonijalni priliki zapirajo, da bo "vse po pravici govoril".

V izpraševanjih je priznal, da je ta dežela vstopila

v vojno na stran zaveznikov v glavnem zaradi tega, ker jim je posodila veliko več kakor Nemčiji. V strahu, da posojila izgubi, če zavezniški v vojni propadejo, se je Morgan s svojimi bančnimi krogi odločil za vstop te dežele na zavezniški strani. Nihče izmed njih ni zatrjeval, da se gre za interese ameriških finančnikov in industrijskega — ampak ustvarili so znana Wilsonova idealistična gesla. Po vstopu v vojno je ta dežela posodila v imenu vlade zaveznikom nadaljine milijarde, ki si jih pograbili v obliki naročil za vojne potrebitine pri vatriki. Vlada Zed. držav teh posojil ne bo nikoli istirjala, ker so zavezniške države pozabile nanje. Večinoma jih ne bi mogle vrtniti tudi če bi hotele, ker so do kraja obsojane.

Da-li bo drago zaslišanje pred kongresno komisijo, katero se nadaljuje že v drugo leto, imelo tudi praktične koristi za ameriško ljudstvo, je pa drugo vprašanje.

Ivan Toplikar:

FRIDERIK ENGELS

(Nadaljevanje)

Prosti čas je uporabljal Engels za študij. Studiral pa ni brez cilja, nego se je ukvarjal zlasti s takimi znanostmi, ki so bile v kakršnikoli zvezi z delavskim gibanjem. Predvsem se je posvetil vojaškemu znanostim, zavedajoč se, da v revoluciji zmaga vojaška tehnika; v teh znanostih je dosegel izredne uspehe. Poleg tega se je učil različnih jezikov, zlasti se je seznanil z ruščino; s tem študijem se je skušal seznaniti z različnimi narodi. Vrh vsega tega se je poglobljal še v naravoslovje in znanost o rasah.

Tako impulzivni človek, kakršni je bil Engels, se s samim študijem ni mogel zadovoljiti, ker ga je nenehoma gnalo v udejstvovanje. Udejstvovati pa se je mogel zaenkrat zopet samo s peresom. Marx in Engels sta menila, da je najprej potrebno obračunati z vsemi emigranti v posebni brošuri, ki sta jo nameravala izdati anonimno. Brošura naj bi nosila naslov "Veliki možje v izgnanstvu". V njej obravnavata posamezne revolucionarje, o katerih dokazujejo, da bi pri uspešni revoluciji radi napačnih načel itak propadli; rešila jih je samo reakcija, ki jim je pripomogla do svetniškega sveta mučeništva. Rokopis sta dovršila, vendar pa brošura iz prav značilnega razloga ni zagledala belega dne. Različne reakcionarne vlade so namreč poslale v London celo vrsto agentov, ki bi naj nadzorovali delo emigrantov in poročali o njihovih napakah. Tak agent je bil tudi Madžar Bangya, ki se mu je posrečilo, da se je celo približal Marxu in Engelsu. Ko je izvedel, da pripravljata neko brošuro, se jima je takoj ponudil, da jima bo priskrbel založnika. Bangya je z rokopisom odšel — toda ponesel ga je namesto k "založniku" pruski policiji. Tako sta morala priznati, da sta pisala vse skupaj za "pruskega kralja". — Danes moramo reči, da bi bila ta brošura docela odveč in bi služila samo poglabitvi jarka med obema in ostalimi emigranti, ki bi za oba avtorja itak kmalu izvedeli.

L. 1851. je dobil Marx iz Amerike ponudbo za sodelovanje pri "New York Tribune", ki je bil najnaprednejši ameriški časnik. Marx bi si s tem sodelovanjem lahko svoj materialni položaj vsaj deloma izboljšal. Ker pa ni še dobro obvladoval angleškega slova, je namesto njega prevzel pisanje člankov Engels, podpisoval jih je pa Marx. Zlasti je važna serija člankov "Germany, revolution and counter-revolution" (Nemška revolucija in kontra-revolucija); članki so izhajali od avgusta 1851 do oktobra 1852; L. 1896 jih je izdal v nemškem prevodu Kautsky, ki jih je napak označil za Marxove. V njih preiskuje Engels vzroke, zakaj je revolucija morala propasti. Teh vzrokov pa ne išče v slučajnostih, izdajstvih ali napakah posameznikov, nego pokaže, da moramo vzroke propada iskati pač v razmerah. Glavni vzrok je pač ta, da je radi premalo razvitega proletariata igralo v nemški revoluciji glavno vlogo neodločno malomeščanstvo, ki so se mu pridružili prav tako neodločni kmetje. V člankih so zlasti važna poglavja, ki govorijo o vlogi teh dveh razredov v družbi in revoluciji, končajo pa se z navodilom, da je treba v odločilnih trenutkih tvegati vse, pa najsi so še tako malo ugodne. Kajti v takih trenutkih je poraz po trdoživem boju istega pomena kakor lahka zmaga. — Razen tega je pošiljal Engels v Ameriko še članke o notranjem razvoju Anglije, kajti prav to deželo je smatral radi najbolj razvitih produktivnih sil za bodočo to-rišče revolucije. Engels se je pri tem zmotil, ker še ni živel v dobi imperializma in zato tudi ni mogel upoštevati, da bo angleški delavec prav malo revolucionaren, ker bo živel na račun izrabljanja kolonij. L. 1855. je propadlo v Angliji celo marksistično gibanje, od katerega je še po revoluciji mnogo pričakoval in je zato njegove voditelje skušal pridobiti za svoje gledanje.

Desetletje reakcije pa je vkljub vsemu zatišju prineslo nekaj važnih svetovnopoličnih dogodkov, ki jih je Engels takoj analiziral v člankih, priobčenih v "New York Tribune". Ti problemi so mu dajali nenehoma pobudo za študij zemljepisnih, narodopisnih, gospodarskih, političnih in vojaških znanosti. Ker je vsak svetovnopolični dogodek pretehnal in preštediral iz vseh teh stališč, je postal najboljši poznavalec političnih konstelacij v drugi polovici 19. stoletja.

V 50. tih letih je bilo zlasti važno orientalsko vprašanje. Turčija, ki je vladala nad Balkanom, je bila zaostala dežela, ki v družbenem pogledu ni prav nič napredovala in se ni razvijala v smeri kapitalizma. Prav zato pa je postal Balkan in bližnji orient predmet zanimanja vseh kapitalističnih sil, ki so si iskale tod novih trgov. Največji uspeh na Balkanu je imela še Rusija; njena propaganda na Balkanu se je naslanjala na slovanske narode, njen cilj pa je bil s pomočjo od nje zavisnih novih slovanskih držav zavladati na njem. Balkan je Rusija potrebovala predvsem zato, ker ji je bil izhod iz Črnega morja zaprt z Bosporom in Dardanelami. Ruska nadvlada nad Balkanom bi ne pomenila samo porušenje evropskega ravnotežja, nego bi pomenjala tudi občutno oškodovanje zapadnoevropskega kapitalizma. Zato so se zapadnoevropske kapitalistične države Anglija, Francija in Sardinija zvezale s Turčijo proti Rusiji in L. 1854 je izbruhnila takozvana krimska vojna.

(Dalje prihodnjč.)

A. D. koledarje lahko razpečali

Cleveland, O. — Klub št. 49 v Collinwoodu je naročil 150 izvodov Ameriškega družinskega koledarja. Ko so naši agitatorji šli z njimi naokrog, so čitatelji kmalu uvideli, da je to res biser slovenske delavske literature v tej deželi. Zato so naročene izvede lahko prodali, dasi smo jih mi naročili 25 več kot ponavadi, poleg nas pa so jih naročili v Clevelandu tudi razne druge organizacije in posamezniki.

To ne pomeni, da smo dosegli višek možnosti za razpečevanje take knjige, kajti samo v Collinwoodu se jih bi lahko razprodalo veliko več, če bi bilo med tistimi, ki pravijo, da so napredni, več volje za sodelovanje v aktivnostih našega kluba.

Klub se tega nedostatka zaveda, pa je podvzel kampanjo za pridobivanje novih članov, kajti v tako veliki naselbini rabimo veliko organizirano skupino ljudi, ki so pripravljeni pomagati, ne pa samo besedičiti za napredek. Kako bomo uspeli v tej akciji, bomo v stanju poročati šele pozneje.

A. Skapin.

Ako hočete imeti na svetovno situacijo pravičen pogled, čitate Proletarca.

tem in onem

Kardinal Mundelein v strahu za cerkev

Včasih je bila cerkev država in državi in oblast nad državo. Naciji v Nemčiji in fašisti v Italiji postavljajo to pravilo na glavo. Mussolini si je cerkev podjarmil za državo. Hitler v Nemčiji ni še toliko uspel v svojih prizadevanjih, da si katoliško in protestantsko cerkev čisto podvrže za svoje orodje. Kardinal Mundelein je izrazil na zboru članov Holy Name družbe, da obstoji v Nemčiji nevarnost, da bo država strmoglavila cerkev. "Do te nevarnosti ne bi nikoli prišlo," je dejal, "ako bi katoliški lajki v Nemčiji v kritičnem času izvršili svojo dolžnost."

To pomeni, da bi se morali za sveto vero upreti vsakemu, ki ji ogroža njeno veljavo in svobodo. Zdaj pa so naciji že toliko močni in katoliške organizacije lajkov pa razpuščene, da je uspešen odpor nemogoč.

Kardinal Mundelein je torej proti nacijem, dasi streme z ozirom na cerkev storiti isto, kar je Mussolini že izvršil. Toda zoper italijanski fašizem klub temu nima grajalne besede.

Napadi in hvale

John Obluck v Milwaukeeju je hud na urednika Prosvete radi njegovih člankov, v katerih je zavedenim fantom predaval o delavskih načelih in svaril pred klerikalno propagando, ki si skuša izklesati pot v SNPJ zdaj s pomočjo mladih pristašev iz katoliških zavodov.

Obluck meni, da bi moral urednik Molek prositi te fante odpuščanja, ker jih je žalil v svojem članku. Zelo laskavo mnenje pa ima o članku predsednika V. Cankarja. Pravi, da bi bilo članstvu SNPJ všeč, če se bi tisti članek tiskalo z velikimi črkami, se ga dalo v okvir in razobesilo pred onimi, ki mečejo očitke, obdolžujejo in opravljajo.

Frank Obluck je bil svoječasno član socialističnega kluba v Milwaukeeju. Bil je celo aktiven član in naši sodrugi so ga bili veseli. Ko je bil izvoljen za mestnega blagajnika tedanji socialist Murdock, je dobil Frank Obluck delo v njegovem oddelku. Murdock, ki je zmagal ne kot posameznik ampak kot kandidat socialistične stranke, je po izvolitvi postal individualist in odklonil raynati se po navodilih in programu socialistične stranke. Pozvala ga je na zagovor, a se ni odzval. Nato ga je izključila. V tem sporu se je Obluck zavzemal za svojega šefa. Tudi on je bil pozvan na zagovor in potem ertan iz stranke.

Od tedaj je socialističnemu gibanju neprijazen in on je razvidno iz njegovih dveh dopisov v Prosveti prošlo sredo, so njegove simpatije na strani fantov, ki urivajo članstvu klerikalne ideje. "Škoda je takega fanta," je rekel nekdo. "Lahko bi bil pametnejši."

Kaj je "fraternalizem"?

Leopold Zupančič iz Imperia, Pa., je na konferenci angleško poslušajočih družtev SNPJ dejal, da se v družtvih namesto fraternalizma uganja politika. Radi tega člani odpadajo in pristopajo v privatne zavarovalnice, kjer jih ne izprašujejo o političnem prepričanju. Petintrideset članov SNPJ v Moon Runu je pustilo društvo iz istega vzroka. (Glej njegovo izjavo v Prosveti z dne 8. januarja.)

Nedvomno je Leopold zelo pretiraval, oziroma si je neka domišljal kar res ni. Zdradbe v družtvih niso politika. Sicer pa ima Leopold očitno samo socialistično politiko za "politiko". Demokratska in republikanska je O. K.

Vsi so za delavce —

V tej številki ima dopis Val. Medle iz Milwaukeeja, v katerem pravi, da vsakdo, ki F. Schneiderja od bližje pozna, ve, da je sposoben za aldermana.

To je seveda njegovo mnenje. Kajti mnogi izmed tistih, ki ga resnično poznajo, so prav tako prepričani, da je on za dobro izvrševanje aldermanske službe nepravna oseba. S cirkularjem, ki ga je izdal pred prošlo konvencijo SNPJ, je svoje sposobnost skrajno slabo demonstriral. Morda je on dober računar, mogoče zelo sposoben klerk — mogoče, ampak dobrega aldermana volilci pete warde ne bodo dobili v njemu.

Prijatelj Medle dalje trdi, da bo Schneider delal v korist delavstva kar bo v njegovi moči? Čemu že zdaj ne dela za koristi delavstva? Čemu ni lani, predlanskem? V tej številki so tudi drugi dopisi iz Milwaukeeja, ki predstavljajo Schneiderja v povsem drugačni luči kakor pa rojak Medle. "Ne kritizirajmo, dokler mi nismo dali priložnosti pokazati kaj je zmožen," piše dalje.

Kar se tiče zmožnosti, so že znane. Vprašanje je le, kako bi glasoval v slučaju izvolitve v mestni svet. "Nestrankarji" so brez programa, dasi so v Milwaukeeju zaradi socialistov vsi prisiljeni igrati na harfo prijateljstva delavcem. Mi smo prot vsem kandidatom, ki se ponujajo na politična mesta zaradi službe, prestidžia in "lahkega kruha", pa naj bo to Frank Schneider ali kdorkoli. Smo pa za kandidate, ki se obvežejo delovati v smislu programa socialistične stranke, ki so člani te stranke in ki se ravna po njenih navodilih, pa naj bodo Slovenci ali ne.

SLOVENSKI DELAVSKI CENTER

Chicago, Ill. — V soboto 18. januarja se vrši občni zbor Slovenskega delavskega centra. Prične se točno ob 7.30 zvečer. Na dnevnem redu bodo poročila, razprave in volitve novega direktorja.

Vsi klubi, društva in posamezniki, ki imajo delnice, so bili obveščeni o tem zboru. Klub št. 1 je dalje sklenil povabiti na sejo vse svoje člane in članice, ki bodo zastopali vsaki eno delnico, ostale klubove delnice pa bosta zastopala klubov tajnik in organizator.

Po končanem dnevnem redu bo domača zabava. Zato ste prošeni, da pridete na sejo ob določenem času (ob 7.30), da se bomo lahko tudi zabavali nekaj časa.

Predelave so v domu zdaj v glavnem končane. Kuhinja je s pritličja premeščena v drugo nadstropje tik dvorane in ob enem je soba povečana. Spodaj je predelana soba za hišnika.

V kleti je narejena posebna soba za družabne sestanke manjših skupin. Ena soba v pritličju je določena za čitalnico, kot je bilo že poročano. Podrobnosti o vsem bodo čuli udeleženci običnega zbora SDC prihodnje sobote.

Naši srbski sodrugi prirede v SDC zabavo s kratkim sporedom v nedeljo 23. februarja. Prične se ob 6. zvečer. Vstopnina je 25c. Vabijo na poset tudi Slovence. Iz prebitka bodo kupili eno delnico, ako mogoče, tudi več.

Angleški odsek kluba št. 1 priredi v SDC v soboto 29. feb. "bunco party".

Na drugem mestu v tej številki je objavljen seznam vseh, ki so kupili delnice do sedaj in pa vsote, ki so jih vplačali v stavbni sklad, oziroma za delce SDC.

ANDREAS LATZKO:

SEDEM DNI

ROMAN. — Poslovenil MILE KLOPČIČ.

(Nadaljevanje.)

Baron se malo ni mislil, da bi si od mračnega, zrodovinskega razpravljanja dal po-kvariti dobro voljo; bil je iz srca vesel, da so mu prav tedaj ko nalašč sporočili telefonsko zvezo s Hamburgom. Naročil je, naj ga zve-že s telefonom v njegovi spalnici, se opro-tili in odhiti iz salona, tokrat brez kakršne-koli zmedenosti, otroško vesel, da bo lahko povedal Sonji o prebitem boju.

Toliko da so se vrata za njim zaprla, že je planil Ewald besen na doktorja:

"Kaj ne bi prihranili svojih nazarenskih modrosti za drugo priložnost? — Otepali so se trojega avtomobilskega kralja na vse kri-pije, ravnali so z njim kakor z vsiljivim zava-ralnim agentom; če jo zdaj pošteno iz-kupi —"

Landauov izmučeni obraz je spet prelétel bolestni nasmeh:

"— potem se bo lastnik Mangienove tovar-ne prelevil v dvojega revolucionarja ter bo posledaj dajal svoj denar tebi, da boš oborožil delavce z žilavkami in puškami — kaj ne?"

"Pazi, lahko te sliši!" — je zaškrta Ewald. — "Čisto prav mi je, bil bi ti moral privoščiti daljšo pukušnjo! Če bi te bili utegnili na-tančneje vzeti v roke —"

"Kljub temu mi vendarle ne bi bili vtepli nazora, češ, bolje da ti usekaš majorja Kraa-keja za uho, kakor da bi narobe on tebe —"

"Hvala, poznam to melodijo! Nastavi jim torej kar se levo lice, če te mika."

"Prav tega citata bi se rajši ogibal, po mo-jem. Misliš nemara, da bi tudi tisti, ki bi z odarjem odgovoril, ustanovil vero? Se tako zaupniš ne bi učinkovala dva tisoč let, kakor vprašanje: 'Če pa prav govorim, kaj me bi-ješ?'"

Ewald je bil pretruden, da bi bil poslušal doktorjeve argumente, ki jih je poznal do si-tosti. Ves togoten je samo skomignil in segel po klobuku in plašču.

Landau je stopil tik k njemu.

"Moj ključ imaš tako in tako, Gusti, obdrži ga — vzemi si vendar kdaj časa, odpri zabo-j VII, tisti mali, temni, na desno od peči, in pre-listaj statistično gradivo, ki sem ga zbral za svoja poljudna predavanja. Vsak preprost delavec je razumel, da deset, dvajset sto lju-di ne more opraviti nič proti večini, pa naj se še tako trudijo — preberi, koliko tisoč sodni-kov, orožnikov, ljudskošolskih učiteljev, va-ških duhovnikov je treba, da aparat deluje. Doktor bodo vsi ti mislili z glavo gospoda von Kraakeja, lahko dekretiraš najlepše reforme, govoril boš enostavno v telefon, ki mu je vod prežan. Kolikokrat je bila ta burka že upri-zorjena? — Prav dobro te razumem! Mlad si in nestrpen — lepše bi bilo kajpada, da ka-kor mladi Siegfried pobiješ zmaja, namestu da ga z lastnim mesom in krvjo pitaš za ti-stega srečnika, ki se bo rodil o pravem času in bo smel človeštvo osvoboditi zmaja. A dok-ler ne dozorji čas tako daleč, ne moreš sto-riti nekšar! Tudi glede tega boš našel v mojih zapiskih zanimive postavke. Daj, seštej, ko-liko jih je poizkušalo prehiteti razvoj! Nič ne pomaga, če ga ti sam prehitiš —"

Landau je bil prešišal škripanje vrat za svojim hrbtom, zamen mu je Ewald namiga-val, naj nikar ne razgrinja svojih mlačnih modrosti v baronovi prisotnosti. Ves ugodni učinek rvanja z Leitwitzem je šel po gobe!

"Jaz zdaj grem," se je obrnil k Mangienu.

"Nisva storila prav, da sva izvelika dok-torja iz klešč njegove usode. Čuti se poklica-nega samo, da se vrže v žrelo gospodu Kraa-keju in njegovim pajdašem. Ima pač svoje posebne nazore. Sicer pa boste imeli še pri-liko, da ga spoznate."

Doktor mu je položil roko na rame in ga nežno zadržal: "Trenutek še! Vem, rekel boš spet, da poznaš in si sit teh litanij, kljub temu pa zmerom ugovarjaš in vendar ne moreš tr-diti, da primera ni pravilna. Naj presodi ba-ron: se vam zdi zelo koristno, naročiti za no-voorojenega sina takoj frak, v upanju, da po-mane doktor, če je le frak pripravljen zanj? So mar zakoni kaj več kakor fraki, če so pred časom urezani za ljudstvo, ki tiči še v povo-"

jih? Niti skušenj svojih staršev si ne damo vsiliti. Najprej morajo ljudje dozoreti, po-tem si bodo prikojili prave postavke, kakor si polž iznoji svojo hišico iz znojnic."

Ewald je odšel, — melanholično se je ozi-ral doktor za njim, ko so se bila vrata že zidavna zaprla za njim. "Mea culpa!" — je vzdihnil in skomignil. "Mogoče ima prav. V prid ali škodo, njemu gre le za dejanje! Ni prvi, ki bi rad nasilno osrečil ljudi!"

Če je baron že k telefonu hitel vesel, se je čutil po pogovoru s svojo ženo rešen vseh skr-bi. Že več let ni bil Sonjin glas tako ljubeč! Seveda je vedela že o vsem, na kakšen brez-žični način so prišle čenče v Hamburg — to je bila skrivnost. Seveda so se vsi "prijatelji" brž informirali pri njej, kako je z zdravjem njenega moža. Da si je mislila svoje in ni kar verjela romantičnemu naključju, da je bil sin nekdanje kuharice zaljubljen prav v tisto ženo, ki je tudi njenega moža zvalila v Ber-lin — ob vsem veselju ni Mangien niti za hip pozabil, da bo moral nekako preko te koč-ljivke točke. A prav nič ni silila vanj z vpraša-nji, njenemu tankemu posluhu ni ušlo, kako sproščeno in navdušeno ji je pripovedoval o svojem gostu in boju proti Leitwitzu in njego-vim! Poznala je svojega Friedla — če ne bi bila stvar z Mimi Brenkenovo zaključena in odpravljena, ne bi bil mogel imenovati njene-ga in Bodovega imena tako brez kakršneko-li zadrege, se ne bi bil mogel tako resnično je-ziti in proslavljati svoje zmage. Človek na onem koncu žice ni bil tisti, ki se je bil tik pred svetim večerom nasajen odpeljal od do-ma! Kakor da je v ognju borbe odpadla od njega skorja lenosti zadnjih let, je spet si-šala nekdanjega naglo se raznemajočega, navdušenju dostopnega, ljubeznivega Frie-dla. Kaj ji mar, zakaj se je odpeljal in kaj se mu je v resnici zgodilo, vrnil se ji bo pomla-jen, in namignila mu je, da ga pričakuje z veseljem.

"Lahko delo boste imeli, doktor!" — je kliknil Mangien, ki ni maral, da bi govorila o Ewaldu... "Stopite, dam vam pripraviti kopel, nato pa ležava spat — pošteno sva za-služila, da se smeja odpočiti na svojih lavo-rikah!"

Na odprtih vratih se je znova ozrl in le stežka prikrival svojo nestrpnost.

"Nikar vendar ne bodite tako v skrbeh za svojega mladega prijatelja. Dober je, kakr-šen je. Če bi bili videli, kako je bil obupan zaradi vas —"

"In vam planil za vrat — kakor ste sami pripovedovali."

"Saj, saj. Po temperamentu mu res ni treba k sosedom na posodo! Se zdaj čutim njegove prste na vratu. A to je storil le iz ljubezni do vas."

Landau je zamišljeno prikimal, ne da bi se bil zmenil za baronov šalivi glas. "Saj to je tisto! Bil bi vas zadavil iz ljubezni do mene, kakor je ustrelil vaš prijatelj uboga Abta iz ljubezni do svoje žene, kakor bi mi gospod Kraake rad polomil kosti iz navezanosti na preteklost."

Baron je objel Landaua okrog ramen ter ga smeje se potiskal proti vratom: "Moram vam reči, doktor, skoraj se mi zdi, da je imel vaš prijatelj prav. Res nam nekoliko zame-rite, da sva vas kakor arhangel Izaka ugra-bila z žrtvenika. Mar ne verjamete tudi, da so se ljudje ravno dovolj pobijali zadnja le-ta? Dvanajst milijonov mrtvih, pravijo! To bi moralo prav za prav zadostovati za vse ide-je, ki so in ki še niso."

"Vprašajte gospoda Leitwiza in Kraake-ja, ta dva sta drugačnega mnenja — in ka-kor ste videli, tudi dobri Ewald. A dolgoča-sim vas!"

In s tistim boleznim nasmehom, ki je bil Mangien tako všeč, je šalivo grozeče do-stavil:

"Premislite dobro, baron! Meni se ne bo v Berlinu nič zgodilo, mnogo prej si boste želeli vi, da bi me vtaknili nazaj v luknjo, še preden dosepeva v Hamburg! Mogoče bi se bil v Moa-bitu naučil celo molčanja."

(Dalje prihodnjič.)

Kitajci v Chicagu demonstrirajo proti japon-skemu imperializmu

V Chicagu je prošli teden demonstriralo nad tisoč Kitajcev proti japon-skemu imperializmu, ki si je začel pred par meseci, po dobri utaboritvi v Mandžuriji, osvaji tudi severno Kitajsko. Kitajska kolonija v Chicagu je na Cermak Rd. in Wentworth Ave. ter v bližnji sosesčini.

RAZNOTEROSTI

Bridgeport, O. — Med boži-čem in 3. januarjem sem obi-skali več tukajšnjih premogar-skih naselbin v svrhu razpeča-vanja Ameriškega družinske-ga koledarja. Obiskal sem ob-tej priki tudi nekaj naročni-kov Proletarca, ki so naročni-no obnovili.

Delavske razmere so se v prošlih tednih, kar se zaposle-nosti tiče, nekaj zboljšale, ra-zen na Bannocku, O., in v Tri-adelphiji, W. Va. V tema kra-jema je obrat v zastoju, kakor je bil prej v splošnem povsod v tem zelo industrializiranem okrožju. Ko so nekatere jek-larske tovarne pognali v pove-čan obrat, so ljudje rekli: Je dobro, ampak koliko časa bo! Vpraševali so delovodje, a ti skomigavajo in pravijo, morda dolgo, morda le teden ali dva. Vse je odvisno od paročil, od vlade itd. Tako tolažijo ljudi, kar je potrebno, kajti to je le-to predsedniških volitev.

Casopisne vesti so bile po-sebno okrog božiča zelo vzpod-budne, oziroma veliko obeta-joče — češ tu je bilo naročni-nih dva vagona božičnih drev-esc več kakor pred letom in vse so razprodali. Promet je bil v prodajalnah veliko večji — sploh, prosperiteta se vrača. Drugi upravičeno menijo, da je to izboljšanje umetno, veli-ko na račun-PWA. Ko bo to sredstvo izčrpano, kaj se zgo-di potem z obetanjem prospe-ritete? Bread line again?

V klubu št. 11 JSZ smo pre-gledali račune, ki kažejo, da smo izvršili vzlic depresiji ve-likš dela v korist delavskega gibanja in da je klub uspel tu-di gmotno. Naj poudarim znova, da je, upoštevajoč velikost naselbine, naš klub proporcio-eden najdelavnejših, ako ne celo izmed vseh najagilnejših. Vzlic temu pa ima še nič koli-ko priložnosti za izpopolnitve. Skupnih dohodkov je imel klub št. 11 v prošlem letu

\$ 311.78, s prenosom iz leta 1934 pa \$ 399.14. Stroškov la-ni je bilo \$ 250.48, torej je o-stalo ob zaključku leta v klub-ovi blagajni \$ 148.66. Ni sla-bo. Klubu je prilična vsota v blagajni potrebna, kajti dosti-krat je treba kake akcije hitre pomoči, vrh tega pa so člani obvarovani pred kolektami za klubove podpore akcije in za druge aktivnosti kluba. Pre-vidnost v vseh ozirih je vedno na mestu. Recimo, organizaci-ja je brez sredstev, zato pri-re-di zabavo ali kar že. A na-mesto prebitka se tu in tam primeri izguba. Ali naj jo čla-ni plačajo iz svojih žepov? Ni potrebno, ako skrbje, da njio-va blagajna nikdar popolno-ma ne usahne.

Naš klub je spravil skupaj vso omenjeno vsoto s prired-bami, ki so finančno in moral-no vse dobro uspele. Kadarko-li je klub prejel apel za kake-šnokoli delavsko akcijo, jo je finančno podprl. Deloval je za razširjenje ali vsaj za ohrani-tev sedanjega števila naročni-kov Proletarca, širil je Majski Glas in sploh vršil delo, kakr-šno pripada taki organizaciji.

Klub št. 11 se za naklonje-nost in sodelovanje zahvaljuje vsem, ki so mu v prošlem le-tu na kakršenkoli način poma-gali in upa, da mu bodo prija-teljstvo ohranili tudi v bodoče.

Posebno spet vabimo vse ro-jake od blizu in daleč na mašk-karadno veselico našega kluba, ki se vrši v soboto 15. fe-bruarja zvečer. Igrala bo zopet Barbičeva godba iz Clevelanda. S plesnimi komadi vas bodo zabavali štirje muzikanti omenjenega orkestra. Zadnjič so bili trije, pa so kljub temu malemu številu napravili toli-ko zabave, da si jih ljudje po-novno žele. Ugodeno jim bo na klubovi maskaradi v soboto 15. februarja.

Maskam bodo razdeljene štiri nagrade. Vstopnina bo sa-mo 25c za osebo. Ker se nade-jamo obilne udeležbe, smo se obrnili v Cleveland do Bar-

ŠOLSTVO V TRETJEM RAJHU IN V ITALIJI MORA SLUŽITI "DRŽAVI"

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Kakor Mussolini v Italiji, trdi tudi Hitler, da je nacijska država trajna, za to trajnost pa je potrebno, da si osvoji mla-dino in jo uči v duhu nacijskega evangelija.

Dasi je kontrola nad šolstvom silno važna v stremljenju vzgojiti mladino bodisi za vero, fašizem ali kako drugo filozo-fijo, se Mussolini in Hitler vendarle motita. Italijanski otroci so morda danes vsi fašisti, a ko dorastejo, se lahko pod pritiskom okolščin spremene v sovražnike fašizma. Ako bi bila na pr-verska vzgoja nepremagljiva, bi med Slovenci ne bilo nič svo-bodnomislecev. In če bi Hitler res imel za sabo mladino, kakor trdi, bi pristopila v njegovo mladinsko zvezo prostovoljno, toda tega ni hotela, zato je zdaj pristop obvezen.

Vzgoja, kakršno sta uvedli Italija in Nemčija je kvarna za otroke in za civilizacijo. Ampak s samo fašistično vzgojo ne bo-sta ustvarile nepremagljive trajnosti fašizma, o kakršni sa-njata. O usodi fašizma bodo odločevale razmere, razvoj in dru-gi vzroki, ne pa fašistično navdahnjeni mali in odrasli otroci.

bica, da nam preskrbi "speci-aliste", ki bodo na omenjeni datum društveno dvorano na Boydsvillu razrinili po ribniški segi.

Ker se ta zabava vrši dober teden dni pred pustnim tor-kom, bo v čast vztrajnih ženi-nov privlečen tudi pluh.

Članstvo kluba št. 11 je va-bljeno, da pride polnoštevilno na sejo 19. januarja ob 10. dop. Na nji bomo ukrepali o-privravah za omenjeno pri-rede, da bo čimboljše izpadla.

Naj omenim, da mi je zelo hudo, ker me služba ovira, da ne morem na agitacijo za Pro-letarca in soc. stranko kolikor bi rad. Čas, ki si ga pritrgram, ni tako plodonosen na agitati-ji, kakor pa če je človek prost in mu ni treba vedno misliti kdaj bo treba na šit. Kakor-koli težko, pa storim kolikor morem, kajti vest mi neutego-ma narekuje, da naj bom akti-ven v delavskem gibanju. —

Joseph Snoy.

"Rdeče rože" bodo vprizorjene tudi v Sheboyganu

Sheboygan, Wis. — Sloven-ska naselbina v Sheboyganu je do pred par leti bila zelo aktiv-na tudi na kulturnem polju. Po-sebno v dramatik se je dobro izkazala. Vzlic pomanjkljivo-stim odrov in dvoran, ki so nam na razpolago, smo dramsko u-metnost razvili toliko, da je do-bila vsaka vprizoritev polno dvorano občinstva. Zadnje ča-se pa je postalo vsled depresi-je in deloma zaradi drugih vz-rokov vse nekam mlačno in po-sebno naše aktivnosti na dram-sem polju so popolnoma prene-hale.

Publika, ki jih je bila nava-jena posecati, vprašuje: "Kdaj boste imeli spet kaj lepega na odru?"

DR. F. PAULICH

ZOBOZDRAVNIK

Ordinira vsak dan razne nrede od 9. zjutraj do 9. zvečer. V nedeljo po dogovoru.

PHONE: CICERO 610

2125 SO. 52ND STREET

CICERO, ILL.

FENCL'S

RESTAVRACIJA IN KAVARNA

2609 So. Lawndale Ave.

Chicago, Ill.

Tel. Crawford 1384

Prijetna in okusna domača jedila

Cene zmerno. Postrežba točna.

Linčanja 1. 1935

Lani je bilo v Zed. državah linčanih 24 oseb, ali pet več kakor leto poprej.

V pobijanju delavcev ni sprememb

Premogovniške družbe v Kentuckiju hočejo "odprto delavnico". Premogarji zahte-vajo priznanje unije. V tej za-htevi so zadnjič piketirali pred rovi blizu Central Cityja, Ky. Kompanijski biriči so enega u-bili in več drugih ranili.

CLOTHCRAFT

Union Made

OBLEKE SUKNJE POVRŠNIKI

IZ CISTE VOLNE 16.00

Obleke po meri \$21 in več; hlače po meri od \$3.95

Mocnik Clothing, Inc.

6421 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

V Slovenskem narodnem domu

SE PRIPOROČAMO

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri mesece.

Naslov: 540 W. Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI

JE

NARODNA TISKARNA

2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE CHICAGO, ILL.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku.

NAŠA POSEBNOST SO TISKOVINE ZA DRUŠTVA IN TRGOVCE

Ameriški družinski koledar

Letnik 1936

je po obsegu največji izmed vseh jugoslovanskih koledarjev, ki izhajajo v tej deželi, in edini, ki je vezan v platno. Ima 224 strani. Stane 75c. Upoštevajoč njegovo velikost, je to najcenejši jugoslovanski koledar.

Vsebuje 11 povestnih del, šest razprav in člankov, deset potopisnih in drugih opisov, razne podatke, statistični pregled jugoslovanskih podpornih organizacij, seznam jugoslovanskih konven-cij v prošlem letu, seznam slovenskih časopisov in razno drugo gradivo. Ilustriran je z okrog sto slikami.

Naročite si ga, če ga še nimate. Priporočite ga znancem. Tudi vaši sorodniki v starem kraju ga bodo veseli, če jim ga pošljete. Za inozemstvo stane \$1.00.

IZ NAŠEGA GIBANJA

Zbira Chas. Pogorelec

Cleveland, O. Naš "večni potnik" Tone Jankovich obdrži svoje staro ime. Pred kratkem se je namreč zglasil z 20 naročninami.

No. Chicago, Ill. Frances Zankovšek je poslala nadaljne štiri naročnine.

Milwaukee, Wis. Well, well! Tudi v Milwaukeeju so se malo zbudili. Jacob Rožič je naročil nadaljnjih 50 koledarjev. Pravi, da gredo koledarji letos hitreje, še od rok kot prejšnja leta. Prvo zalogo 100 je že razprodal. Naročil je tudi 5 garnitur knjig Cankarjeve družbe in poslal 3 naročnin. Na delu je tudi Leonard Alper. Poslal je 13. naročnin in denar za oglaševanje v koledarju. Reorganizirali so tudi mladinski odsek kluba št. 37 JSZ.

Herminie, Pa. Anton Zornik je naročil še 25 koledarjev. Dozdaj jih ima skupaj 175 in pravi, da jih najbrž še naroči. Ko bo s koledarjem gotov, se zopet vrže v agitacijo za list.

Detroit, Mich. Joe Koršič je poslal 15 naročnin in \$6.40 v tiskovni fond lista. To vsoto je nabral v veseli družbi pri F. C. Pravi, da bo imel zdaj malo več časa, ki ga bo posvetil agitaciji za Proletarca. Mladinski odsek kluba št. 114 JSZ je poslal \$8 v tiskovni sklad lista, klub št. 114 pa \$3. Kluba št. 114 in 115 JSZ vprizorita v nedeljo 12. aprila slovito Seliškarjevo dramo "Kamnelom", ki je sprejemljena v spevoigro. Pesmi je komponiral zborovodja "Svobode" John Berlitz. John Zornik je poslal 8 naročnin. Pravi, da je zelo zaposlen s prodajo koledarja.

Bridgeport, O. Joseph Snoy piše: "Poslajte mi hitro še 14 iztisov koledarja, kajti te, ki zem jih zdaj naročil, sem že vse razprodal." Vseh skupaj je dozdaj prodal 68 iztisov. Poslal je tudi 2½ naročnin. Klub št. 11 JSZ priredi v soboto 15. februarja maskaradno veselico v društveni dvorani na Boyds-ville. Igral bo priljubljeni Barbičev orkester iz Clevelanda.

Rock Springs, Wyo. John Jereb, naš delavni zastopnik, je poslal denar za prodane koledarje in 7 naročnin. Pravi, da je zelo utrujen in bi rad oddal zastopništvo komu, ki je mlajši od njega. Povdariti moramo, kar se agilitosti tiče, je bil naš Jereb vedno med prvimi v agitaciji za Proletarca. Upamo, da bo z agitacijo nadaljeval, zraven pa apeliramo na mlajše naše somišljenike, da mu pomagajo pri agitaciji. Ze zadnjic smo omenili Rose Jereb, ki je bila zelo pridna pri razprodaji koledarja. Kaj če bi še pri agitaciji za list malo pomagala? Kaj praviš, Rosie?

Akron, O. Max Kotnik je naročil 5 koledarjev in vpraša, ako mu moremo vstreci še z letnikom 1935. Ker jih imamo še nekaj v zalogi, moremo želji lahko ugoditi. Leo Bregar je tudi naročil par koledarjev in poslal eno naročnino. Obeta, da bo obiskal še ostale naročnike. Radi bi vedeli kaj je z našimi somišljeniki v Barbertonu. Ali res vsi spijo "spanje pravičnega"? Dozdaj še nismo prejeli niti enega naročila za koledar. Kaj

je z našimi nekdanjimi aktivnimi delavci Jankovichem, Kopachem, Fidelom itd.? Wake up!

Sheboygan, Wis. V tem nedeljsko tako aktivnem mestu se zopet obeta nekaj izrednega. Klub št. 235 JSZ se pripravlja na svoj "veliki dan" v nedeljo 16. februarja. Tega dne bo imel namreč dramsko predstavo, na kateri bo gostoval dramski odsek kluba št. 1 JSZ iz Chicaga in vprizoril slovito Moškričovo dramo "Rdeče rože". Predvaljal jo je že z velikim uspehom v prošli sezoni v Chicagu, La Sallu, Waukeganu in Milwaukeeju. Sheboyganski publiko priporočamo, ako hoče videti res dobro delavsko dramo, da si nabavi vstopnice že v predprodaji, kajti sodrugi kluba št. 235 so na delu, da napolnijo dvorano Hrvatskega doma do zadnjega kotička. Vstopnina bo 35c v predprodaji in 40c pri vratih. Frank Stih je poslal 2 naročnin, Charles Chuck pa denar za oglaševanje v koledarju.

Waukegan, Ill. Rozi Skala je naročila Proletarca svojemu bratu na Blaine, O.

Parkhill, Pa. Frank Podboy je poslal 9 naročnin in denar za oglaševanje v koledarju ter naročnino zanj.

Arma, Kans. Anton Šular piše: "Poslajte mi hitro še 5 koledarjev, ostale sem že vse razpečal." Vseh skupaj je naročil dozdaj 90 iztisov. Poslal je tudi 2 naročnin.

Johnstown, Pa. Andrew Vidrich je poslal dve naročnini za Proletarca, denar za oglaševanje v koledarju, vsoto za 24 iztisov ter naročil nadaljnjih 5 iztisov koledarja.

Cicero, Ill. Naš stari pionir Frank Podlipec je poslal 2 naročnin.

Strabane, Pa. John Terčelj je poslal 1 naročnino; John Troha 2 in denar za 85 iztisov koledarja.

Red Lodge, Mont. K. Erznovnik je poslal 7 naročnin in vsoto za šest koledarjev, med katerimi je ena za v stari kraj.

Sharon, Pa. Anton Zidanšek je poslal 2 naročnini za list in za 15 koledarjev.

La Salle, Ill. Anton Udovch je poslal 2 naročnin.

Chicago, Ill. Anton Andres je poslal 2 naročnin; Chas. Pogorelec 2 in Jože Oblak 1 ter Frank Zaitz 2. Frank Bizjak je naročil 10 koledarjev. Pravi, da želi tudi imenik poteklih naročnin, ker misli na obširno agitacijo.

Sharon, Pa. Joseph Cvelbar je poslal naročnino za 28 koledarjev, zraven pa piše: "Glej vraga, sem rekel, ko sem videl imenik zastopnikov v listu, a v njemu nisem našel Cvelbarja! Komaj sem dobil delo, že sem "kvitan", pa naj še kdo reče, da so pri Proletarcu boljši kakor kapitalisti. Na eni strani ti dajo delo, na drugi ti ga že vzamejo. Vem, da nisem preveč pridn, pa kaj čem, ako sem tako ustvarjen. Malo potrpljenja, bom že bolj delaven. Sicer pa vam ne zamerim, ako ste moje ime izpustili ker vem, da ste bili zelo zaposleni, in v takem slučaju se pomota lahko pripeti. Zadnje čase sem bil zelo zaposlen z razpečevanjem kole-

darja. Zdaj, ko je to končano, se bom lotil agitacije za list." — Jože je v pravem, krivda je na naši strani. Popravili jo bomo v kratkem, on naj pa izvrši svojo obljubo, pa bo vse v redu.

Današnja številka Proletarca je na osemih straneh. Kaj mislite, sodrugi in somišljeniki, ko bi ga zopet začeli stalno izdati v povečani obliki? Stvar je izvedljiva. Vse, kar rabimo, je kakih 500 novih naročnikov. Zastopnikom in drugim našim somišljenikom priporočamo večjo agilitost pri agitaciji za nove naročnike, pa se bo v do glednem času naša in vaša želja izpolnila.

Letos smo stopili v 31. leto našega glasila. Da je izbirno urejevan, tudi ne more nihče zanikati. Izboljšuje se stalno. Zadnje čase smo dali listu dva nova oddelka. Kolona za ženske bo gotovo zanimala naše čitateljice, pa tudi naši "Rdeči sokolci" so dobili svoj kotiček v njem. Vse to se lahko beleži kot uspeh pri izpolnjevanju glasila našega pokreta. Kdaj bomo dobili povečan list, ki je nujna potreba našega pokreta, je pa odvisno od agilitosti naših zastopnikov in somišljenikov. Povečani list potrebujemo, zato pojdimo vsi na delo, pa bomo ta cilj v do glednem času gotovo dosegli.

Helper, Utah. Jože Skerl se je ponovno zglasil z 2. naročninama, to pot z novima.

So. Chicago, Ill. Joseph Kosich, tajnik dr. št. 8 SNPJ, je naročil 5 izvodov koledarja.

Clifton, Colo. Peter Zmerzlikar je poslal vsoto za prvo pošiljatev koledarja in zraven naročil še 5 izvodov.

Gillespie, Ill. Rudolph Madzelj nam sporoča, da je dobil nekaj naročil za koledar, ker pa jih namerava izvesti več, jih je naročil 10.

Irwin, Pa. Wm. Bohinc je poslal naročilo za 6 koledarjev.

Pueblo, Colo. Frank Boltezar piše: "Kar se tiče prodaje letošnjega koledarja, moram priznati, da se ga je v resnici lahko razpečalo. Pri delu mi je veliko pomagal Frank Pogorelec, ki je bil res priden in za službi priznanje. Ze prvi dan, ko sva šla okrog, sva jih veliko prodala. Ljudje so se o njemu pogovarjali celo pri delu v jeklini in vsak se je izrazil, da je izvrstno čtivo v njemu. To je pomagalo toliko, da so ga hodili ljudje kar na dom kupovat, kar se do sedaj še ni zgodilo."

Med tukajšnjimi rudarji, kolikor jih je, in med bivšimi rudarji, ki so brezposelni že več let, ali pa na relifu, imamo kar tri nove organizacije, ki

diho. Vsem, ki so nam pomagali pri agitaciji, se najlepše zahvaljujem. Moram tudi z veseljem poročati, da so naši pueblski Slovenci precej naklonjeni delavski politiki. Slabe razmere so jih precej izučile. Prejšnja leta, ko sem hodil okrog, so mi v nekaterih krajih pred nosom vrata zaprli, ko so videli po kaj sem prišel. Letos so me z veseljem sprejeli in koledar kupili povrh. Razum se, da sem s tem pojavom zelo zadovoljen."

Tudi pisca te kolone veseli ta pojav med našimi rojaki v Pueblu. In zakaj bi ga ne, saj je preživel med njimi lepo vrsto let. Kadar se mu nudi prilika, še vedno rad zleti v svoje staro gnezdo. Ej, še vedno goji lepe spomine na tista leta, ko smo se res agilito udeleževali v delavski politiki v zapadni metropoli. Njegova iskrena želja je, da se zavedni delavci v Pueblu zopet aktivno poprimajo dela, kakršnega smo vršili nekoč v močni in vplivni socialistični postojanki — v klubu št. 132 JSZ.

IZ KANSASA

Sodrugi urednik: Prošenja za "prostor v listu" in pozdravov "čez hribe in doline" ne bo! Tukaj je nekaj naših novic, in če hočete imeti poročila iz različnih krajev, boste to priobčili — in bosta!

Ker pač spadamo med tiste, ki ne dobe jela brez dela, bom prvo omenil delavske razmere. Največja rova v tem distriktu, št. 22 in 24 Western Co., ki zaposlujeta blizu tisoč delavcev, obratujeta po dva ali tri dni na teden. Približno enako po zimi in poleti. Zgleda, da bosta izčrpana v par letih. Ker ne odpirajo novih rogov, se med rudarji poraja vprašanje, kaj potem?

Kot nalašč se je pokazal na obzoru — kot svitla zvezda — Dr. Townsendov penzjon. Dvesto dolarjev na mesec niso mamečkine solze. Je precej več kot se zasluži pri Western Co. Ni čuda torej, da ima toliko vernikov za seboj tudi med tukajšnjimi rudarji. Pravilno je neko pred kratkem omenil, da ako bi socialistična stranka obljubila tristo dolarjev na mesec, pa pridejo k nam.

Med tukajšnjimi rudarji, kolikor jih je, in med bivšimi rudarji, ki so brezposelni že več let, ali pa na relifu, imamo kar tri nove organizacije, ki

vsaka obeta odrešenje delavskemu razredu. Te so: Townsend klubi, Farmer-Labor Party in Tax-payers liga. Pri volitvah pa vsi skupaj glasujejo za republikansko ali demokratsko stranko. Potem se pa znova prične zabavljanje in "marčanje" proti uradnikom, ki so jih pomagali izvoliti.

Sheridan Co. je zaprla rova št. 21, zapadno od Arme, edini, ki ga je imela še v obratu, češ, da se zaradi slabe kakovosti premoga ne izplača. Delalo je v njem okrog 150 delavcev. Ker so sedaj brez dela, je skupina teh hotela obnoviti obrat na takozvani kooperativni podlagi. Toda nekdo jim je prekrizal načrt s tem, da je na starega leta večer zažgal poslopja strojev in parnih kotlov. Sumijo, da je storil to eden izmed onih, ki niso bili vključeni v to skupino.

Koledarji so šli precej dobro izpod rok. Pri razpečevanju istega sem prišel v marsikatero hišo, kjer sem videl, da jim je res težko plačati še teh 75c. Brezposelnost že več let, in mi-zerni relif. V enakem položaju so farmarske družine, katere niso zadnjih par let skoro ničesar pridelale.

"Bomo vzeli vseeno, čeprav težko, ker radi čitamo", je bil njihov odgovor. Človek je vesel takih zavednih ljudi.

Oglasil sem se s koledarji za farmi pri stari ženici Agnes Ziberti v Ringo. Vsako leto je vzela koledar in obenem naročila: "Oglasi se zopet drugo leto, ker rada berem! Vzela ga bom, če bom le še živa!" Potrkam in odpre mi njen zet. "Kje je Agnes?"

"Umrla je sinoči," je bil odgovor. Časten spomin zavedni delavski ženi! Zapušča več odraslih otrok.

Slovenska pogrebna zadruga v Frontenacu obdržava svojo letno sejo 19. januarja ob 2. v "avstrijski" dvorani. Dasi jo razni privatni pogrebniški "pokopujejo" vsa leta njenega obstanka, je še vedno tukaj. Vzrok, da ne beleži večjega uspeha je pač to, ker se rojaki delničarji še vedno rajši obračajo na druge pogrebne, pri zadnjih pa vprašujejo za dividende! Glede zadruge se čujejo razne govorice, ki so popolnoma brez podlage. Resnično stanje zadruge je poročano na vsaki seji. Dokaz, da zadruga gre naprej je, ker se je sedaj

BANKETI, KI SE IZPLAČAJO

Zaenaj teden je demokratska stranka priredila bankete po vseh Zed. državah v počastitev velikega demokratskega prvaka nekdanjih dni in predsednika Zed. držav Andrew Jacksona. Na banketu v Chicagu so demokratski ob tej priliki zbrali toliko denarja, da je ostalo 18 tisoč dolarjev čistega u njihovo stranko. Ta dar so poslali svojemu vodstvu v Washington. Na sliki na levi je demokratski sodnik Frank Padden in na desni čikaški župan Kelly, ki je eden glavnih vodij demokratske stranke v Illinoisu.

zopet uposililo stalnega pogreb-nika. Nameščen je mladi Mr. Rogers iz Pittsburga, ki ima večletno izkušnjo v tej stroki. Udeležite se letne seje, da boste čuli važne spremembe, ki jih je zadnje čase izvršil odbor.

Seja soc. kluba iz Arme, št. 21 JSZ, se vrši pred sejo ome-njene zadruge, v istih prostorih. Sodrugi, bodite v dvorani že pred eno uro.

Kronikar.

Maškarada kluba št. 11

Bridgeport, O. — Na maskaradi kluba št. 11, ki bo v soboto 15. februarja, bodo igrali ne samo trije, ampak štirje godci, člani Barbičevega orkestra iz Clevelanda, kateri je zadnjic vse tako zelo razveselili. Rezer-virajte si soboto 15. februarja za poset naše maskarade.

J. S.

Slovenec izvoljen v volilni odbor v Readingu

Mnogi Slovenci v Girardu, O., in okolici, in v So. Chicagu se spominjajo belokrajinskega rojaka, ki se piše Anton Russ. Pred nekaj leti se je podal na obisk v stari kraj, kjer se je kmalu naveličal. Vrnil se je v to deželo in se nastanil v Readingu, Pa.

Kakor v Girardu, oziroma v Youngstownu, O., in v Chicagu, tako je ostal tudi v Readingu pristaš socializma. V slednjem kraju se je posvetil tudi agitacijskemu delu in je

dobra pomoč soc. stranki. Pri zadnjih volitvah je bil Anton Russ socialistični kandidat za volilnega uradnika (Judge of Election) in zmagal. Nedvomno je to prvi Slovenec, ki je kandidiral v Readingu — čeprav v primeroma nevažen urad.

V tej pennsylvanski socialistični trdnjavi živi 35 slovenskih družin. Večinoma so naklonjene socialistični stranki in glasujejo zanj pri vsakih volitvah, ostale pa so z demokracijo ali s komur že zaradi vere.

Dne 6. januarja se je vršila tu slavnost upeljavanja nove mestne administracije, ki je socialistična. Pri zadnjih volitvah je namreč naša stranka zmagala na celi črti. Slavja se je udeleželo par tisoč ljudi, med njimi tudi člani eksekutivne soc. stranke, ki so dan prej končali svojo sejo v Philadelphiji. — Poročevalec.

Joseph Lever.

SEZNAM ČLANOV SLOVENSKEGA DELAVSKEGA CENTRA

V soboto 18. januarja 1936 se vrši prvi redni letni občni zbor Slovenskega delavskega centra v svojem poslopiju na 2301 S. Lawndale Ave. Prične se ob 7:30 zvečer.

Povabljeni so nanj vsi v sledečem seznamu, klub št. 1 pa je povabil vse svoje člane, da zastopajo na občnem zboru njegov delež. Ostali klubi in društva istotako pošljejo zastopnike.

KLUBI JSZ:	Število deležev	Vplačana svota
Št. 1, Chicago, Ill.	141	\$3,730.23
Št. 5, Johnstown, Pa.	3	80.00
Št. 184, Lawrence, Pa.	1	25.00
Št. 10, Forest City, Pa.	2	50.00
Št. 238, Universal, Ind.	1	25.00
Št. 49, Collinwood, O.	2	50.00
Št. 118, Canonsburg, Pa.	2	50.00
Št. 45, Waukegan, Ill.	6	150.00
Št. 37, Milwaukee, Wis.	2	50.00
Št. 114, Detroit, Mich.	4	100.00
Št. 41, Clinton, Ind.	2	50.00
Št. 50, Virden, Ill.	1	25.00
Št. 47, Springfield, Ill.	1	25.00
Št. 222, Girard, Ohio	2	50.00
Št. 235, Sheboygan, Wis.	4	100.00
Št. 27, Cleveland, Ohio	2	50.00
Št. 95, Piney Fork, Ohio	1	25.00
Št. 242, Cliff Mine, Pa.	1	25.00
Št. 224, Pullman, Ill.	2	50.00
Št. 225, Avella, Pa.	1	25.00
Št. 243, Warren, Ohio	1	25.00
Št. 2, Glencoe, Ohio	1	25.00
Št. 22, Chisholm, Minn.	1	25.00
Št. 127, Kraysn, Pa.	2	50.00
Št. 11, Bridgeport, O.	1	25.00
Social Study Club, Chicago, Ill.	1	25.00
KONFERENCA IN JSZ:		
Konferenca JSZ, št. 2, Ohio	1	25.00
Konferenca JSZ, Illinois-Wisconsin	2	50.00
Slovenska sekcija JSZ	20	500.00
DRUŠTVA:		
Nada št. 102 SNPJ, Chicago, Ill.	4	100.00
Slovenski Dom št. 86 SNPJ, Chicago, Ill.	1	25.00
Sosedje, št. 449 SNPJ, Cicero, Ill.	1	25.00
POSAMEZNIKI:		
Alesh Frank, Chicago, Ill.	2	50.00
N. N., Waukegan, Ill.	1	25.00
Benedict Peter, Detroit, Mich.	1	25.00
Božičnik Rok, Chicago, Ill.	1	25.00
Benchina Frank, Chicago, Ill.	1	25.00
Britz Louis in Annie, Lawrence, Pa.	1	25.00
Dernull Otto, West Chicago, Ill.	1	25.00
Fradel John in Mary, Latrobe, Pa.	1	25.00
Furlan Albina, Waukegan, Ill.	2	50.00
Furlan Andrew, Waukegan, Ill.	2	50.00
Anton Garden, Chicago, Ill.	1	25.00
Godina Filip, Chicago, Ill.	1	25.00
Gorjup Lovrene, Ljubljana	1	25.00
Grum Andrew, Detroit, Mich.	1	30.00
Judnich Martin, Waukegan, Ill.	1	25.00
Kravanja Anton, Chicago, Ill.	1	25.00
Kober Mike, Dixon, Ill.	1	25.00
Kmetec Filip, Chicago, Ill.	4	100.00
Kosin John, Girard, Ohio	1	25.00
Kure Matthew, Cicero, Ill.	1	25.00
Kužnik Louis, Waukegan, Ill.	1	25.00
Ločnikar Vinko, Chicago, Ill.	1	25.00
Lotrich J. Donald, Chicago, Ill.	3	75.00
Langerholc John, Johnstown, Pa.	1	25.00
Maslach George, Chicago, Ill.	1	25.00
Molek Ivan, Chicago, Ill.	2	50.00
Omahan Frank, Chicago, Ill.	2	50.00
Oven Joseph, Clarendon Hills, Ill.	2	50.00
Paulich Fr., dr., Cicero, Ill.	1	25.00
Pogorelec Charles, Chicago, Ill.	4	100.00
Prushek Harvey G., Cleveland, O.	1	25.00
Podboy Frank, Park Hill, Pa.	1	25.00
Rak John, Chicago, Ill.	2	50.00
Setecka John C., Chicago, Ill.	1	25.00
Slabe Anton, Cicero, Ill.	1	25.00
Stebalay Joseph, Chicago, Ill.	1	25.00
Tauchar Frank S., Chicago, Ill.	2	50.00
Terčelj John, Strabane, Pa.	1	25.00
Thaler John, Cicero, Ill.	1	25.00
Turk John, Chicago, Ill.	1	30.00
Vičić Anton, Chicago, Ill.	1	25.00
Vider Fred A., Chicago, Ill.	1	25.00
Zaitz Angela, Chicago, Ill.	4	100.00
Zaitz Frank, Chicago, Ill.	6	150.00
Zlemberger Nace, Piney Fork, O.	2	50.00
Zornik Anton, Herminie, Pa.	1	25.00

Do tu so navedeni vsi, ki so deleže kupili in imajo plačanega enega ali več.

Nekateri izmed klubov, ki imajo delnice, več ne obstoje. Po razpustu preidejo avtomatično v posest JSZ, katera jih klubom vrne, čim se zopet obnove.

V sledečem so navedeni tisti, ki so obljubili deleže kupiti toda še niso izvršili vseh vplačil. Poleg imen so vsote, ki so jih že plačali v stavbni sklad. Večinoma vsa ta plačila so bila izvršena med letoma 1924 in 1931.

Seznam je sledeči:

Klub št. 131 JSZ, Pittsburgh, Pa.	\$10.00
Klub št. 21, Arma, Kans.	20.00
Blazun Frances, Cicero, Ill.	5.00
Brezan Frank, Cicero, Ill.	5.00
Darovec John, Chicago, Ill.	5.00
Hochevar Rudolph, Chicago, Ill.	5.00
Hujan John, Chicago, Ill.	5.00
Margolite Frank, Cicero, Ill.	5.00
Margolite Frances, Cicero, Ill.	5.00
Putgornik John, Cicero, Ill.	20.00
Putz Anton, Cicero, Ill.	5.00
Rayer John, Chicago, Ill.	5.00
Tekautz Marko, Canonsburg, Pa.	5.00
Zupančič Viktor, Chicago, Ill.	5.00
Zagar Anton F., North Chicago, Ill.	5.00

PET NOVIH KNJIG Cankarjeve Družbe

Knjige, ki jih je za leto 1936 izdala Cankarjeva družba, so dospele. V Ameriki jih razpošilja knjigarna Proletarca. Stanejo \$1.40 po pošti in \$1.25, kdor sam pride ponje. Knjige so sledeče:

- 1.) Koledar Cankarjeve družbe 1936.
- 2.) Hiša brez oken. Povest. Spisal Tone Seliškar.
- 3.) Splošna zgodovina socializma in socialističnih bojev. III. zvezek.
- 4.) Nadaljevanje gornje razprave. IV. zvezek.
- 5.) Med potniki in mornarji. Potopis. Spisal Bratko Kreft.

Cankarjeva družba je delavska knjižna ustanova, ki izdaja knjige v korist delavske izobrazbe. Ustanovljena je bila 1. 1930. Pošljite naročilo čimprej!

BARETINCIC & SON

Tel. 1475
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.

Dr. John J. Zavertnik

PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS:
At 3724 W. 26th Street
1:30—3:30; 6:30—8:30 Daily
Tel. Crawford 2212
At 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. Daily
Tel. Canal 1100
Wednesday and Sunday by appointments only
Residence Tel. Crawford 8440
If no answer — Call Austin 5700

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.
1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.
Tel. Lincoln 4700
PROLETAREC SE TISKA PRI NAS.

Satira Ivana Cankarja o cenzuri

Zgodba o zaplenjenem pravičniku

Delavska Politika z dne 11. dec. je objavila ob priliki 17. obletnice smrti Ivana Cankarja zgodbo, ki jo je napisal leta 1909. Ponatisnila jo je "skrajano", to se pravi, tako, da se je mogla sedanjim cenzuristi kolikor najbolj mogoče. Cankarjev predloženi spis se nanasa na krvave dogodke omenjenega leta v Ljubljani.

Kar bom zdaj povedal, se je vrsto v Ljubljani ob tistem času, ko je državni pravdnik *) reševal domovino. O angelji in sveti posli božji — kako smo živeli tedaj! Beseda nam je bila takorekoč že na jeziku zaplenjena. Najnedolžnejši, najpogostejši ljudje — na priliko jaz — so bili obsojeni med trapeze. Rekel sem prijatelju: "Le verjemi, ljuba duša, da si je grešnik sam kriv kazni in pokore! Govori alogizjsko, piši deviško in angelj Gospodov pojde mimo!"... Pa sem napisal pridigo, ki je bila tako nedolžna, kaj bi rekel — blagih sapic šepetanje, vrelca čistega šumljanja, zvezdic miljenin migljanje: prišel je večer, napočila je ura novic in bel papir mi je stmel v preplašeni obraz... **) Takrat so bili povzdignjeni med narodne mučnike ljudje, ki niso imeli prav nič talenta za ta težavni posel. Svoj živ dan so mrtili skromni kruh pravičnega mišljenja in tistih ljudi — a glej, nenadoma se je odprla svetu in državnemu pravdniku skrita skrinjica puntarskih misli. Vršile so se tajne tragedije, ki so se premalo oznanjene in počesčene. Davi še cesarski svetnik, drevi že krvav Danton; včeraj še sodnik v talarju, danes na zatožni klopi... Kaj je človek?...

— da "čestita družba" ne zasluži tega imena, bral je skrito misel in jo je zadavil. Doživel sem veselje, da je pravdnik črtal "avstrijski patriotizem"; že njemu samemu se je zdel paradoksen in smatral ga je za norčevanje. Nekoč sem se nameraval povzdigniti na višek namigavne učenosti in sem na mesto "krivica" postavil "pravico". Državni pravdnik pa je pravico odpravil...

Fantazija je tisti nebeški ogenj, ki razlikuje človeka od živali. Če sem ugledal nerazumljivo besedo na praznem papirju (tako rekoč nič v nič), sem udaril številko pred tisto ničlo. Napisal sem namreč, kar se mi je zdelo najbolj primerno za tisto prazniško praznino. Drugi ljudje morda niso pisali, ampak njih misli so tkale in pletle strahovite članke. Videli sem jih, ki so strmeli dolge ure na beli papir; in kar je zamolčal jezik, so razodevale oči. Ni ga pisarja na vsem božjem svetu, ki bi bil napisal toliko krvavih knjig, kakor si jih je takrat mislilo nedolžno ljubljansko občinstvo. Spoznanje me je obsenčilo, da praznota poraja revolucije... Ah, čemu se srdijo nesposobni ljudje nad "konfiskacijsko prakso"! Nikoli pač niso videli človeka, strmečega na bele rubrike! Strmi, molči... a misli njegove gredo po takih cestah in klancih, kamor bi jih ne bila poglajala še tako ognjevita beseda, ne pisana, ne govorjena!... Ne, ne: bojna misel bo živela, dokler bo živel državni pravdnik; od klop!... Kaj je človek?...

MNENJA IN KRITIKE Z DRUGE STRANI

Milwaukee, Wis. — Kakor v vsakem volilnem letu, tako tudi letos kar mnogoli vsakovrstnih kandidatov v javne urade. Dobili bomo spet na kožo vsakovrstnih močeh in nemogočih čbuj, s katerimi se bomo lahko spet pitali prihodnja štiri leta. Milwaukee Journal pravi, da bi bil za predsedniškega kandidata Herbert Hoover še najboljši. Ne vem, s kakšnimi zaslugami ga bodo predstavili, kajti ljudstvo gotovo še ni pozabilo, da se je kriza pričela baš na višku njegove (Hooverove) prosperitete in da se nadaljuje kljub vsakovrstnemu mešetarstvu semintja.

Industrija delavcem še tudi nič dobrega ne obeta. Tu na pr. govore, da bo International Harvester kompanija, ki izdeluje traktorje in razne druge poljedelske stroje, odpustila iz svojih tukajšnjih delavnic vse samce. Ako to pretnjo res izvrši, bo veliko prizadeht, kajti omenjena družba uposljuje v tem mestu izmed posameznih kompanij skoro največ ljudi. Torej kot kaže, višek krize šele pride.

Tiste milijarde, katere je določila vlada za vpsilitev delavcev, ki so na relifu, bodo kmalu pošle. Potem pa ne bo dela, ne podpore. In kaj nato z ljudmi? Ali se jih naj porabi po Mussolinijevem vzorcu?

V zadnji in tudi v današnji izdaji Proletarca (8. januarja) vidim, da nekaterim ne ugaja, ker kandidira v peti wardi Slovenec za aldermana. Kdor Frank Schneiderja od bližje pozna, lahko ve, da je sposoben za ta urad in da bo delal kar bo v njegovi moči v korist delavstva. Kajti on je delavec sam in sin delavskih staršev. Zatorej zasluži, da volite zanj. Zakaj bi bili baš njemu nasprotni? Saj tudi drugi kandidira cel tucat, pa je vse "okej". Ne kritizirajmo, dokler mu nismo dali priložnosti pokazati, česa je zmožen. — Val. Medle.

(Komentar k temu dopisu je na 2. strani pod naslovom "O tem in onem".)

pravite njega, pa se nas Bog usmili!... V tistem času je bilo nekoliko upanja, da se vzdramijo trdokorni in načelni zapanci, kakor se verniki vzdramijo v cerkvi, kadar župnik umolkne; tudi je bilo upanje, da slepci izpregledajo, mutci izpregovore, gluhi zaslišijo božjo besedo... Sanje, nazaj v predzno srce! Srd je bil izlit brez koristi in škode, kakor vino v krčmi: natakarcia pride, zamenja prt in — še en liter brez zamere!...

Oznanila slovenskega kluba brezposelnih

Chicago, Ill. — Slovenski klub za zaščito brezposelnih št. 61, Illinois Workers Alliance, ima svojo sejo v sredo 15. jan. ob 8. zvečer na 1921 W. Cermak Rd. v Poljski dvorani. Članstvo v klubno vabimo, da se je polnoštevilno udeleži. Prejšnji mesec se seja ni vršila v tej okolici, ker nismo mogli dobiti primerne prostora. Sedaj ga imamo in bo vsem všeč. Upamo tudi, da se bo naše članstvo v bodoče klubovih zborovanj redneje udeleževalo. Dober poset napravi boljš vtis in naše delo bo ugodneje nadaljevano. Na omenjeni seji bomo imeli tudi govornika. Člani in članice pa naj agitirajo, da bomo imeli čimvečjo udeležbo.

Naša organizacija je aktivna v organiziranju delavcev na javnih delih (WPA) in povsod, kjer je mogoče koristiti brezposelnim delavcem.

Dalje vabimo na zabavo, ki jo priredi naš klub št. 61 IWA v soboto 8. feb. v spodnji dvorani SNPJ. Polovica prebitka je namenjena centralni blagajni, ker je prazna. Vstopnice so po 25c. Dobite jih pri tajniku S. Trojarju, pri podpisane mu in drugih članih.

J. Oblak.

Težave malih trgovcev

Johnstown, Pa. — Kakor drugod, so tudi tu udarjeni ne samo delavci ampak prav tako mali trgovci. Marsikje so v tej krizi večinoma propadli. Zelo so jim kvarne verižne trgovine, ki delavce v svojih tovarnah in prodajalnah skrajno izkoriščajo, in ki ne prodajajo na upanje. Vrh tega dobivajo blago v trgovinah na debelo ceneje kakor pa lastniki posameznih trgovin.

Tu prodaja svojo hišo in trgovino rojak Mike Krofina. Znani slovenski trgovec John Langerhole pa je vstopil s svojo prodajalno v zvezo, ki se imenuje Clover Farm Stores. Je to nekaka kooperativna zveza malih trgovin, ustanovljena, da mali trgovci laglje tekmujejo z verižnimi trgovinami.

Langerholecova prodajalna je temeljito predelana in modernizirana. Ko ga je pisec teh vrstic vprašal, ako pričakuje zdaj boljšeja businessa, je John odvrnil, da se nadeja izboljšanja, kajti izgubil je v krizi že veliko. "Ampak kar bo, bo," je dostavil. Ker dobro postreže in s poštenim blagom, upam, da bo uspešno prebil sedanje čase, kajti trudi se veliko. — Poročevalec.

Gradivo v Proletarcu je šola za delavce.

"SPORTNIKI" V LEDENI KOPELJI

Na sliki so člani kluba "Polarni medvedi", ki se kopljejo pozimi v jezuru. Njihov stan je Edgewater Beach v Chicagu. Nedvomno nimajo kaj pametnega početi, pa se v mrazu skoro nagi izpostavljajo fotografom, ker bi drugače ne prišli v listo.

RAČUN RAZPEČANIH ZNAMK J. S. Z.

ZA MESEC NOVEMBER 1935.

Država in mesto	Redne	Dualne	Izjemne	Mladinske	Prejemki	Gl. stanu stranke	Drž. in okr. organ.	Konv. fond JSZ
ILLINOIS:								
Oglesby	—	14	—	—	\$ 4.90	—	—	\$ 1.40
Springfield	2	8	4	—	3.60	—	—	1.00
Chicago št. 16	—	4	4	—	1.60	—	—	.40
Virden	—	—	5	—	.25	—	—	—
Chicago št. 20	20	15	—	—	11.25	—	—	3.50
Chicago št. 1	36	12	12	—	15.60	11.35	5.55	4.80
INDIANA:								
Clinton	—	2	4	—	2.00	.60	.30	.60
KANSAS:								
Arma	4	8	—	—	4.00	1.20	.60	1.20
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	13	25	20	40	17.20	6.00	2.90	5.80
MONTANA:								
Bearecreek	19	12	—	—	9.90	3.10	1.55	3.10
NEW YORK:								
Gowanda	9	—	2	—	2.76	—	—	—
Member at large	—	—	24	—	1.20	1.16	.97	—
OHIO:								
Newburgh	2	2	3	—	1.45	—	—	.40
Salem	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Cleveland	40	36	72	—	28.20	—	—	7.60
Girard	10	4	—	—	4.40	—	—	1.40
Bridgeport	4	3	7	—	2.60	—	—	.70
Maynard	5	5	—	—	3.10	12.32	5.57	1.00
PENNA:								
Forest City	2	6	—	—	2.70	—	—	.80
Sygan	5	—	8	—	1.90	—	—	.50
West Aliquippa	10	1	—	1	3.45	—	—	1.30
Presto	5	2	—	—	2.20	—	—	.90
Canonsburg	12	1	3	—	4.10	4.56	2.22½	1.30
W. VA.:								
Pursglove	8	4	5	—	4.05	1.25	.60	1.20
WISCONSIN:								
West Allis	15	—	—	—	4.50	—	—	1.50
Milwaukee	48	—	—	—	14.40	6.30	3.15	4.80
Skupaj	272	169	169	41	\$152.66	\$47.84	\$23.59½	\$45.60

ZA MESEC DECEMBER 1935.

ILLINOIS:								
Chicago št. 224	9	3	—	—	\$ 3.75	—	—	\$ 1.20
Waukegan	14	7	2	—	6.75	—	—	2.10
Springfield	4	18	4	—	7.70	—	—	2.20
Chicago št. 1	48	48	12	12	33.00	—	—	10.20
La Salle	4	3	—	—	2.25	—	—	.70
Virden	—	—	5	—	.25	—	—	—
Oglesby	—	14	—	—	4.90	18.03	8.90	1.40
KANSAS:								
Arma	—	5	4	—	1.95	.54	.24	.50
MICHIGAN:								
Detroit št. 114	5	8	—	—	4.30	—	—	1.30
Detroit št. 115	24	4	—	—	8.60	4.10	2.05	2.80
MONTANA:								
Bearecreek	38	14	—	5	16.80	5.45	2.72½	5.45
OHIO:								
Power Point	1	4	—	—	1.40	—	—	.40
Cleveland	48	48	58	—	34.10	—	—	9.60
Newburgh	4	1	4	—	1.75	—	—	.50
Salem	1	3	—	—	1.35	—	—	.40
Bridgeport	14	7	15	—	7.20	—	—	2.10
Piney Fork	2	3	2	—	1.45	—	—	.50
Collinwood	20	12	—	—	9.00	—	—	3.20
Maynard	4	3	—	—	2.10	18.29	8.75	.70
PENNA:								
Moon Run	4	2	13	—	2.55	—	—	.60
Bridgeville	—	9	6	—	3.45	—	—	.90
Conemaugh	24	—	12	—	7.80	—	—	2.40
Hermine	5	1	—	—	1.85	—	—	.60
Sygan	5	—	9	—	1.95	—	—	.50
Canonsburg	10	1	12	—	3.95	—	—	1.10
West Aliquippa	10	1	—	1	3.45	—	—	1.30
Forest City	1	3	—	—	1.35	8.17	3.82½	.40
W. VA.:								
Pursglove	6	3	—	—	2.85	.90	.45	.90
WISCONSIN:								
West Allis	4	10	20	—	5.10	—	—	1.40
Milwaukee	24	24	—	—	15.60	6.40	3.10	4.80
Skupaj	333	259	178	18	\$199.00	\$61.88	\$30.05	\$60.15

TAJNISTVO JSZ.

Ako bi povprečen oboževalec baseball igre vedel o politiki toliko kakor o tem sportu, ali o Max Bearu in Joe Louisu, bi si lahko privoščil tudi v sportu veliko večji užitek. — Po "A. G."

Nekoliko o delu kluba št. 45 JSZ v Waukeganu in No. Chicagu

No. Chicago, Ill. — Z nastopom novega leta se mi vidi potrebno omeniti delovanje socialističnega kluba št. 45 v preteklem letu. Dasiravno je klub po številu članstva najmanjša ustanova v tej naselbini, je imel lepo število različnih priredb.

Po vrsti so bile sledeče: Januarska kartna zabava; maja igra "Rdeče rože", s sodelovanjem dramatičnega odseka kluba št. 1 iz Chicaga; maja, majska proslava, skupno s tukajšnjim angleško poslujočim klubom; avgusta, piknik; novembra, konferenca in igra "Stric Gašper"; novembra, predavanje, skupno s tukajšnjim angleško poslujočim klubom.

Koliko je imel klub gmočnega in moralnega uspeha od teh priredb, je težko povedati, ker gmočni ni toliko važen, moralnega je pa nemogoče oceniti, dokler se sam ne pokaže. Pričakovati pa je, da bo klub to leto še bolj aktiven. Za ta mesec imamo na programu dve prireditvi. Prva bo predavanje, druga pa kartna zabava. Predavanje priredita zopet skupno oba kluba. Vršilo se bo v petek 24. januarja ob 7:30 zvečer v Slov. nar. domu, v spodnji dvorani.

Predaval bo urednik "Kenosha Labor News", Paul Porter. Predmet predavanja bo: Ali je delavska stranka delavstvu potrebna?

Na taka predavanja bi zavrednega delavstva ne bilo treba vabiti, ampak mu samo naznaniti čas, pa bi se udeležilo. Ker pa tega še ni, vabimo in vabimo, pa še ni poljubne udeležbe. Nekateri pravijo: saj že to vse vem! Dobro za tistega, ki ve, še bolje bi pa bilo, ko bi tudi drugi vedeli. Zato bi bilo takega delavca dolžnost, da svojega nezavednega tovariša nagovori, da naj gre na predavanje in naj še sam gre, ker ako ni potreben več pouka — kar dvomim kar človek se vedno uči — bo pokazal drugim dober zgled. Zatorej ne pozabite tega dne in se gotovo udeležite!

Dne 25. januarja pa priredi klub kartno zabavo ravno tam. Lansko leto je taka zabava izpadla v popolno zadovoljnost kluba in udeležencev. Upam, da bo letos še boljše. Člani kluba in simpatičarji prodajajo vstopnice in zbirajo dobitke, da je veselje. Kaj bo pa še poleg dobitkov, je pa meni tajnost, ker ima to v rokah pripravljani odbor za to prireditev. Zatorej ne pozabite tudi tega dne!

John Zakovšek.

Tudi Poljska ima ječe polne političnih in drugih jetnikov

Po novem letu je poljska vlada "pomilostila" 30.000 tisoč političnih in drugih jetnikov. Izpustila je le take, ki so bili obsojeni za male prestopke, ali pa sploh brez pravega vzroka. Drugi politični jetniki so morali ostati v zaporih.

V istem dekretu je vlada znižala kazen 20.000 jetnikom za polovico.

V prid Proletarca

Detroit, Mich. — Pri sodruhu F. C. je bila zbrana vesela družba. Pa smo se spomnili, da je dobil Proletar baš v takih skupinah pred leti veliko podpore za svoje vzdrževanje. Beseda o tem je dala besedo in zbrali smo \$6.26 v tiskovni fond Proletarca. Imen prispevateljev ne bom omenjal, kajti kar jih je bilo v tej družbi, vedo za skupno vsoto in čemu so jo dali.

Vreme smo imeli proti koncu decembra in prve dneve januarja tako slabo, da je nam otežkočalo agitacijo pri razpečevanju koledarja in za Proletarca. Dasi delamo "kare" (avte) smo vzlic temu mnogi tudi v Detroitu brez njih. Na agitaciji pa bi človek avto zelo potreboval. — Joe Korsich.

Detroitška deklaracija, militanti in sedanje stanje soc. stranke

Eden izmed aktivnih članov JSZ v Kansasu piše:

"Glasoval sem za detroitško deklaracijo, ker sem verjel, da bodo militanti res dvignili stranko in da so jim v ta namen take deklaracije potrebne. To, da bo tisto besedilo stranki toliko škodovalo, revolucionarnemu pokretu pa prav nič koristilo, ne bi bil jaz nikdar verjel.

Danes vidim, da omenjena deklaracija ni bila drugega kakor tarča, ki je služila za razbijanje naše stranke, da ne more biti efektivna za vnanje boje.

Kolikor mi je mogoče, zasledujem, kaj se godi v New Yorku, toda v miniaturo imam tudi v Kansasu ravno tako mešanico. Tisti, ki so za nagel preobrat, so samo za nagel preobrat, naravno, da edino v govorancah, sposobni pa niso za niko konstruktivno delo. Ni čuda, če ne morejo nikamor, razen nazaj, zato bo stranke pod njihovo direktivo kmalu zmanjkalo. Zraven pa oblegajo naš mali klub vedno s prošnjami.

Ravno tako je, kot pravi eksekutiva JSZ v svoji izjavi."

Brezposelnost v Z. D.

Statistika A. F. of L. izkazuje, da je bilo novembra v tej deželi 11.672.187 brezposelnih delavcev.

"MOJ MALI DECEK JE BIL TAKO SUH - ZJOKALA SEM SE, KADAR SEM GA POGLEDALA"

"Nagovarjati sem ga morala, da je jedel, in nič, kar je pojedel, ni pomagalo, da bi pridobil na teži. Vedno bom hvalečna tisti materi, ki mi je povedala o Trinerjevem grenkem vinu."

Trinerjevo grenko vino je staro, zanesljivo družinsko zdravilo, ki odpravlja zaprtje, pline, nespečnost, slabo sapo, nečistost kože in težave, združene s prebavnimi nerednostmi, in navda z življenjem oslabele tek. Dobite ga lahko v vsaki lekarni.

TRINERJEV ELIKSIR GRENKEGA VINA

Joseph Triner Company, Chicago

NAJVEČJA SLOVENSKA KNJIGARNA

SLOVENSKE IN ANGLEŠKE KNJIGE

Pišite po cenik PROLETARCU

OGLAŠAJTE

v

PROLETARCU

Kandidature za aldermana v peti wardi

Milwaukee, Wis. — Takali so in našli. Našli so namreč slovenskega Mojzesa v osebi Franke Schneiderja. Kandidat je za aldermana v 5. wardi. Kakšna čast in pohos za vse milwauske Slovence!

Živel je med nami tih in neopažen, tako piše lokalni list. Živel je res malo oddaljen od središča Slovencev, kar pa je popravil lansko leto, ko se je preselil čisto blizu naših rodoljubov, da so ga lažje našli.

Takšno preseljenje za nekatere ljudi. Za člane kluba št. 37 JSZ in pa člane SNPJ to ni nobena novica, ker ti ga poznajo že precej časa. Člani jednote se ga spominjajo od zadnje konvencije, ko je potom cirkuarja skušal priti do stolca v glavnem uradu SNPJ.

Člani soc. kluba ga poznamo pa že od zadnjih aldermanskih volitev. Nam ga ni bilo treba iskati. Pristopil je namreč v klub tri mesece pred nominacijo za kandidate. Predlagal so

WILLIAM TESCH.

eden izmed socialističnih članov v milwauskem mestu. Izvoljen je bil v peti wardi, v kateri Obzorovi ljudje zdaj agitirajo za "našega Slovence".

Je sam in zahteval, da ga naš klub nominira za aldermanskega kandidata. Bilo mu je pojasnjeno, da bi mi kršili pravila, ako ga nominiramo, ker vsakdo mora biti član stranke tri leta predno lahko kandidira v kakšen urad z njeno odobritvijo. Njemu pa je bilo vseeno če se pravila kršijo ali ne, samo da bi on prišel do pozicije.

Ker se je članstvo držalo pravil in nominiralo sodruga rojaka, ki je že 25 let v stranki, se je F. Schneider hudo razjezil nad nami. Rekel je, jaz sem zmožen za vse; najprej me izvolite za aldermana, potem za state senatorja v Madison in potem pa v Washington za kongresmana ali senatorja.

Nominirani rojak je potem nominacijo odklonil v prid sodrugu Teschu. Vedel je, da je imel Tesch boljše prilike biti izvoljen, kat pa on. Vidite rojaki, to je prava delavska zavestnost! Za delavce je vseeno kakšne narodnosti je kandidat, samo da zastopa naše skupne koristi.

Rojak Schneider torej ni mogel na vrh po hrbtih zavestnih delavcev, zato to skuša zdaj s pomočjo naših nasprotnikov. Njim je vseeno h kakšni stranki pripada, samo da je Slovenec. Ljudje, ki sedaj pobirajo podpise zanj pravijo rojakom, da ga podpira socialistična stranka, kar pa ni res.

Mi imamo svojega kandidata, sodruga Tescha. Zakaj se bojite povedati, da ima vaš kandidat podporo demokratske

liste? Ali vas je sram? Mi vemo, da je bil govornik na sejah demokratov v 5. wardi. Pripravil si je pot do nominacije ves čas od zadnjih volitev. Sedaj pa skuša narediti na publici vtis, kot da sam res ni mislil na to, ampak so ga morali prositi, da je prevzel nominacijo.

Naši nasprotniki so pred 4. leti podpirali Irca, kakor ga imenuje "Obzor", in ga hvalili. Spisan je bil komentar o njem, kako dober je našim rojakom. Seveda je bila tista hvala plačana. Ni pa storil ničesar za naše rojake, ako mu niso mogli plačati usluge.

Ko je bil izvoljen naš sedanji alderman sodrug Tesch, so takšni privilegiji nehali. On je enak za vse in ne sprejme nobene podkupnine.

Zastopa nas stoprocentno v mestni zbornici. Je prijazen z vsakim človekom, pa naj bo trgovec ali najbolj reven delavec. Ako pa ne more ustreči kakšnim osebnim zahtevam, vedite, da tudi Schneider ne bo mogel ako bi bil izvoljen in bi hotel biti pošten.

Tudi Slovencev ne zapostavlja. To je samo obrekovanje in ničesar drugega. Udeležuje se vseh naših prireditev; to je nekaj, kar Irec ni nikoli storil. Nihče ga ni videl med nami. Poznali smo ga samo po sliki, ki smo jo videli pred volitvami na plakatih. Pa je bil vseeno priporočan za ponovno izvolitev po naših rodoljubih.

Naši slovenski volilci so zavedni delavci, ki so še vedno v precejšnji meri glasovali za socialistične kandidate. Upam, da bodo ostali zvesti tudi pri prihodnjih volitvah.

Od kandidata brez principov ne morete dosti pričakovati. Če ga bo podpirala ena ali druga kapitalistična stranka, kot je bilo poročano v Obzoru, bo moral delati kakor bodo zahtevali "odlični" Amerikanci, ki bodo baje vodili njegovo kampanjo. Da so proti delavcem je gotovo, ker sicer bi ne skušali izpodrinuti našega sodruga Tescha.

Takšni "odlični" Amerikanci skušajo poraziti socialiste v vseh wardih, ker hočejo dobiti kontrolo v mestni zbornici v korist privatnih interesov.

Rojaku Schneiderju pa priporočam, da vrne nominacijsko listo za aldermana in vzame drugo.

Kandidira naj za župana. Je bolj "odlična" služba, večja plača in imel bo boljše prilike biti izvoljen; ker župan Hoan od sedaj, ko to pišem, še nima protikandidata. Za aldermana 5. ward je pa že šest. Tudi bi bila za nas Slovence večja čast, ako bi lahko poročali, da kandidira za župana Slovenec.

Upam, da se oglašijo še kdo drugi. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi naša warda prišla v roke drugi stranki, pa naj bo demokratska ali republikanska, ker razlike med njima ni nobene.

Christine Podjavoršek,
članica kluba št. 37.

V boj za slovensko stranko!

Milwaukee, Wis. — Tako nekako kliče naš rodoljub v svojem Obzoru z dne 13. dec., kateri mi je slučajno padel v roke. Zavedni volilci (kot jih imenuje R. S.) v 5. wardi, so se končno spomnili, da depresija noče pa noče proč, pa so zaključili, da ako pošljejo v zbornico slovenskega aldermana, bo krize takoj konec vsaj v 5. wardi.

Kaj strašno pregrešno in sramotno je, ker zastopa ta okraj v mestni zbornici socialist, ki je vrh tega še "tutej".

Označbe "Irec", "Madžar"

itd. pišejo naši rodoljubi z zgražanjem, zato so šli in iskali našega človeka, ki naj zasede lrd. pišejo naši rodoljubi z zgražanjem, zato so šli in iskali našega človeka, ki naj zasede lrd. pišejo naši rodoljubi z zgražanjem, zato so šli in iskali našega človeka, ki naj zasede lrd.

Novodkrito čudo je kandidat, ki je zmožen za tako pozicijo, vsaj dr. Malcolm S. MacLean je baje tako ugotovil, kateremu se je dal preiskati, predno se je prijavil za kandidata za vsa plačana mesta v glavnem uradu SNPJ, razen za uredniškega, kajti jezikovnih sposobnosti bi mu v eni preiskavi noben doktor ne mogel udahniti v glavo.

Nič ne oporekam, da ni sposoben za aldermana. Veliko jih je že bilo izvoljenih neglede na sposobnosti. Nikakor pa ne verjamem, da bi bila njegova izvolitev v korist delavcem.

Mr. Frank Schneider je bil svoječasno član kluba št. 37. Ker pa v klubu ni našel sredstva za udovoljitev svojim osebnim ambicijam, je odstopil in se spremenil v zagovornika "new deala".

R. S. argumentira v svojem Obzoru, da je Schneider vreden slovenskih glasov zato, ker je Slovenec, pa čeprav ga pozneje podpre katera izmed političnih strank. To je jasen namig, da če se naš delavski narod za Obzorovega kandidata zavzame, ga bo skorogotovo podprla tudi ena ali druga kapitalistična stranka, oziroma stranka, kateri je vsem na tem, da se socialiste vrže iz mestne zbornice. Glasovi slovenskih delavcev naj potemtakem pomagajo k zmagi kapitalističnih interesov. To bi bila res velika čast za slovensko rodoljubje in za ves slovenski narod.

S. Fr. Zaitz omenja z ozirom na odkritje "našega kandidata" med drugim:

"Ako človek opazuje to čudno politiko milwauskih Slovencev, mora nehoti priznati, da bo treba tudi klub št. 37 kmalu iskati, ako ne pokaže nekoliko več volje za aktivnost, kakršne spadajo v njegov delokrog."

Res je treba priznati, da od kar smo izgubili Franke Novaka, ni prave aktivnosti med nami, toda klub št. 37 še živi in prepračen sem, da bodo sodrugi storili vse v svoji moči, da bodo volilci v 5. wardi oddali svoje glasove kandidatu, katerega bo nominirala socialistična stranka in ne naš "rodoljub". Naš smoter je boj za izboljšanje življenjskih razmer. Politika takih rodoljubov pa stremi le po hrbtih delavcev, kateri jim služijo za lestvo do pozicij, "rodoljubni" časopisi pa si z agitacijo za take kandidate prislužijo nekaj extra dolarjev. Kaj njim mar, če delavci za zmerom ostanejo pod jarmom kapitalističnega izkoriščanja. — Joe Vidmar.

Čitajte!

V knjigah dobite znanje, razvedrilo, zabavo in pouk. Pišite po cenik knjigarni Proletarca.

Tiskovni fond Proletarca

I. IZKAZ.

Detroit, Mich. Mladinski odesk kluba št. 114 JSZ \$8, klub št. 114 JSZ \$3, skupaj \$11.00.

Detroit, Mich. Nabrano v veselju družbi pri F. C. \$6.40. (Poslal Jos. Koršič.)

Chicago, Ill. Fred A. Vider \$2.00, Cicero, Ill. Kristina Turpin \$1.50, Arma, Kans. Društvo št. 434 SNPJ \$1.00.

Meadowlands, Pa. Vinko Peternel 25c.

Reading, Pa. Anton Russ 25c. Skupaj v tem izkazu \$22.40.

PROSVETNA MATICA Jugoslovanske socialistične zveze

2301 S. Lawndale Ave.

Chicago, Illinois

ODBOR:

Ivan Molek, Peter Bernik, John Rak, Charles Pogorelec, tajnik

SEZNAM PODPORNH DRUŠTEV VCLANJENIH V PROSVETNI MATICI

S. N. P. J.

St. 1, Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Wersac, 1504 S. 57th St., Cicero, Ill.

St. 2, La Salle, Ill. — Tajnik Fred Malgai, 25 Central Park, Peru, Ill.

St. 3, Johnstown, Pa. — Tajnik John Oreskovic, R. 904, Chestnut St.

St. 5, Cleveland, O. — Tajnik Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave.

St. 6, Morgan, Pa. — Tajnik Jacob Dermota, Box 427.

St. 8, So. Chicago, Ill. — Tajnik Joseph Kosich, 10046 Ewing Ave.

St. 10, Rock Springs, Wyo. — Tajnik John Omeyc, 1313 Clark St.

St. 13, Bridgeport, Ohio. — Tajnik John Kojancich, RFD 1, Box 49.

St. 14, Waukegan, Ill. — Tajnik John Artach, 1015 Lenox Ave., No. Chicago, Ill.

St. 16, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

St. 21, Pueblo, Colo. — Tajnik Frank Pechnik, 1232 Elder Ave.

St. 27, Frontenac, Kans. — Tajnik Frank Krajsel, Box 108.

St. 34, Indianapolis, Ind. — Tajnik Louis Valant, 953 Ketchum Ave.

St. 36, Willock, Pa. — John Dolene, Box 73.

St. 44, Conemaugh, Pa. — Tajnik Frank Podboy, Box 61, Parkhill.

St. 47, Springfield, Ill. — Tajnik Frank Cemazar, 1057 N. 1st St.

St. 49, Girard, O. — Tajnik John Tancek, RFD 1, Avon Park.

St. 53, Cleveland, Ohio. — Tajnik Frank Hayne, 1271 E. 169th St.

St. 54, Glencoe, O. — Tajnica Albina Kravanja, Box 66.

St. 55, East Palestine, O. — Tajnik Anton Brelih, 477 E. Martin St.

St. 59, De Pue, Ill. — Tajnik John Zuglich, Box 398.

St. 64, West Newton, Pa. — Tajnik Joseph Jovan, RFD 2, box 137.

St. 65, Breezy Hill, Kans. — Tajnik Karol Derganc, R. R. 2, Mulberry.

St. 81, Red Lodge, Mont. — Tajnik John Sepe, Box 605.

St. 82, Johnstown, Pa. — Tajnik Frank Chuchek, 442 Ohio St.

St. 87, Herminie, Pa. — Tajnik Anton Zornik, Box 202.

St. 88, Moon Run, Pa. — Tajnik Rudolf Gorjup, box 157.

St. 89, Midway, Pa. — Tajnik Frank Lukian, Box 4.

St. 92, Franklin, Kans. — Tajnik Anton Selak, Box 160.

St. 98, La Salle, Ill. — Tajnik Frank Dernach, 426 Union St.

St. 102, Chicago, Ill. — Tajnica Minka Aleah, 2124 S. Crawford Ave.

St. 104, West Allis, Wis. — Tajnik Anton Jersin, 1129 S. 62nd St.

St. 106, Imperial, Pa. — Tajnik Jacob Zitzko, Box 725.

St. 110, Chisholm, Minn. — Tajnik Frank Klan, Box 658.

St. 118, Pittsburgh, Pa. — Tajnik John Ban, 241 57th St.

St. 119, Waukegan, Ill. — Tajnica Antonia Bezek, 1124 Jackson St., No. Chicago, Ill.

St. 121, Detroit, Mich. — Tajnik Leo Junko, 1215 E. Nevada St.

St. 122, West Alliquippa, Pa. — Tajnik Frank Strubelj, 125 Main Ave.

St. 124, Forest City, Pa. — Tajnik Frank Rataic, Box 685.

St. 126, Cleveland, Ohio. — Tajnik John J. Gabrenja, 924 E. 22nd St.

St. 137, Cleveland, O. — Tajnica Antoinette Smiech, 1091 Addison Rd.

St. 138, Canonsburg, Pa. — Tajnik John Troha, Box 166, Strabane, Pa.

St. 142, Cleveland, Ohio. — Tajnik Louis Mirmolja, 780 London Rd.

St. 147, Cleveland, O. — Tajnik Leonard Poljak, 6319 Carl Ave.

St. 168, Conemaugh, Pa. — Tajnik Blas Brozovsek, Box 74.

St. 192, Milwaukee, Wis. — Tajnica Frances Gradišar, 732 W. Walker Street.

St. 198, Willard, Wis. — Tajnik Mike Krultz, R. 1, Box 121.

St. 206, Gross, Kans. — Tajnik John Sular, box 108.

St. 234, Milwaukee, Wis. — Tajnica Josephine Shiretz, 533 So. 5th St.

St. 244, Kayler, Pa. — Tajnik Anton Zagar, RFD 2, Box 37, E. Brady.

St. 254, Bon Air, Pa. — Tajnik Joseph Widmar, RD 2, Box 107.

St. 258, Bellaire, O. — Tajnik Proko Basrak, 2417 Belmont St.

St. 262, Farrell, Pa. — Tajnik Frank Stambal, 1084 Sherman Avenue, Sharon.

St. 265, Ely, Minn. — Tajnik Jacob Kunstelj, Box 913.

St. 275, Maynard, O. — Tajnik Anton Skaberne, Box 156.

St. 277, Struthers, O. — Tajnik John Cmelch, 50 Katherine St.

St. 282, Little Falls, N. Y. — Tajnik Joseph Cvetezar, 67 Petrie St.

St. 287, Burgettstown, Pa. — Tajnik Frank Laurich, 10 Linn Ave.

St. 295, Bridgeville, Pa. — Tajnik John Zigmam, Box 674.

St. 297, Raton, New Mex. — Tajnik Joe Radosevich, Box 33.

St. 299, Walsenburg, Colo. — Tajnik George Stiglich, 525 Main St.

St. 300, Braddock, Pa. — Tajnik Anton Rozanec, 1446 Grandview Ave.

St. 312, Cleveland, O. — Tajnik John Stencar, 716 E. 159th St.

St. 314, Buhl, Minn. — Tajnik Rudolph Kovach, Box 65.

St. 315, Canton, O. — Tajnica Mary Horwath, 808 23rd St., N. W.

St. 318, Baggaley, Pa. — Tajnik John Resnik, Box 185, Hostetter, Pa.

St. 322, Chisholm, Minn. — Tajnica Mary Smolt, 227 W. Poplar St.

St. 325, Gowanda, N. Y. — Tajnik Joseph Pečnik, 137 Beech St.

St. 344, Sheboygan, Wis. — Tajnik Leo Milostnik, 1226 Alabama Ave.

St. 358, Power Point, O. — Tajnik Stephen Chueh, Box 42.

St. 388, Purgaslove, W. Va. — Tajnik John Gallon, Box 63, Osage, W. Va.

St. 412, Frederick, Colo. — Tajnik George Zadel, Box 195, Firestone, Colo.

St. 419, Harwick, Pa. — Tajnik Martin Prasnkar, Box 116.

St. 425, Triadelphia, W. Va. — Tajnica Mary Kosem, Box 106, Elm Grove.

St. 434, Arma, Kans. — Tajnik Martin Krušič, Box 144.

St. 449, Cicero, Ill. — Tajnik Frank Margolke, 1801 So. 58th Ave.

St. 477, Cleveland, O. — Tajnik Anton Traven, 11202 Revere Ave.

St. 494, Point Marion, Pa. — Tajnik Anton Zupancič, Box 861.

St. 535, Akron, O. — Tajnik Leo Bregar, 584 Jersey Ave.

St. 536, Powhatan Point, O. — Tajnik Anton Vehar, Box 662.

St. 559, Chicago, Ill. — Tajnik Donald Lotrich, 1937 S. Trumbull Ave.

St. 562, Barton, O. — Tajnik Joseph Skoff, Box 209.

St. 564, Detroit, Mich. — Tajnik Raymond Travnik, 17240 Cameron Ave.

St. 569, Fontana, Calif. — Tajnik John Pečnik, R. 1, Box 4.

St. 575, Indianapolis, Ind. — Tajnica Mary Stroy, 728 N. Haugh St.

St. 584, Milwaukee, Wis. — Tajnik Leo Schweiger, 627 W. Scott St.

St. 600, Johnstown, Pa. — Tajnica Mary Konchan, R. D. 3, Box 187.

St. 683, Hutchison, Pa. — Tajnik Frank Junes, Box 68, Herminie, Pa.

St. 712, Johnstown, Pa. — Tajnik John Langerhole ml., 518 Linden Ave.

St. 747, Milwaukee, Wis. — Tajnik Wm. Clarine, 2916 N. 30th St.

Federacija SNPJ, Eveleth, Minn. — Taj. Louis Lessar, 407 Garfield St.

Federacija SNPJ, N. E. Ohio. — Tajnik Max Kotnik, 619 Koerber Ave.

Federacija SNPJ, Pa. Penna. — Tajnik Jacob Ambrozich, Box 286 Moon Run, Pa.

Federacija SNPJ, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Perko, 831 W. National Ave.

Federacija SNPJ, Westmoreland, Pa. — Tajnik Frank Stern, Box 131, Herminie.

Federacija SNPJ, E. Ohio in zap. W. Va. — Tajnik Louis Pavlinich, RFD 1, Box 52, Bellaire, O.

Federacija SNPJ, E. Penna. — Tajnik August Gostisha, Box 310, Forest City.

S. S. P. Z.

St. 10, Moon Run, Pa. — Tajnik Jos. Grile, Box 69.

St. 20, Cleveland, O. — Tajnik Wm. Candon, 1058 E. 72nd St.

St. 24, Milwaukee, Wis. — Tajnik Jernej Vidograj, 925-A W. Walker St.

St. 26, Cleveland, O. — Tajnik John Bohine, 1246 E. 173rd St.

St. 27, Forest City, Pa. — Tajnik Frank Lenzen, RFD 2, Box 46.

St. 29, Enumclaw, Wash. — Tajnik Ciril Ermenc, Box 97.

St. 48, Arma, Kans. — Tajnik Math Ulepich, R. 2, Box 410, Mulberry.

St. 80, Herminie, Pa. — Tajnik Jacob Peternel, Box 312.

St. 174, Purgaslove, W. Va. — Tajnik Frank Pelan, Box 67, Jere.

St. 181, Power Point, O. — Tajnica Mary Bogataj, Box 12.

St. 220, Detroit, Mich. — Tajnik Fr. Režisnik, 8809 Fischer Ave.

St. 235, Strabane, Pa. Tajnica Evelyn Ambrose, Box 98.

J. P. Z. S.

St. 4, Sheboygan, Wis. — Tajnik Frank Nagode, 1508 Colorado Ct.

St. 19, Milwaukee, Wis. — Tajnik Frank Polchek, 1238 S. 23rd St.

S. D. Z.

St. 3, Cleveland, O. — Tajnik Ludvik Medveshek, 6409 St. Clair Ave.

St. 27, Cleveland, O. — Tajnik Jos. F. Durn, 15605 Waterloo Rd.

J. S. K. J.

Kdo prireja Thomas-Browder debate?

Cleveland, O. — Socialist Party of Cuyahoga County je razposlala oglaševalni cirkular za Thomas-Browder debato, v katerem je rečeno, da se je prva debata o predmetu, "kateri pot je boljša za ameriško delavstvo, socialistična ali komunistična", vršila v New Yorku. Dalje, da je debata a-razžirala tednik Socialist Call, in da je nato isti časopis pokrbel za ponovitev debate v Clevelandu 11. januarja in v Chicagu 13. januarja.

V drugih cirkularjih pa je bilo rečeno, da so te "debate priredile socialistične organizacije in ne kak posamezen list."

Debate so koristne in v Clevelandu je bila dobro ponovljena. Ampak ali bo to koncem konca koristilo, je drugo vprašanje.

Mi samo želimo, da se iz-čim iz njih res solidarno, iskreno gibanje, kateremu bodo temelj marksistični nauki, ne pa sanjstva.

Chicago Labor College

Chicago, Ill. — Čikaška delavska šola priredi v prid svojega vzdrževanja koncert, ki se vrši v sredo 22. januarja ob 8. zvečer v poslopju Chicago Civic Opera House. Prične se ob 8. zvečer. Koncertni spored bo predvajal Minneapolis Symphony orkester in v njemu nastopi tudi solist Rudolph Ganz, ki živi v Chicagu.

Čikaška delavska šola zaslu-ži podporo vsega zavednega delavstva. Ako se udeležite tega koncerta, boste deležni prvostnega koncertnega sporeda in ob enem s svojim pose-štom pripomogli k moralnemu in gnotnemu uspehu te ustanove. Cena vstopnic je od 75c do \$2. Rezervirajte si jih na naslovu šole 123 W. Madison St. Telefon, Dearborn 2831.

Izseljevanje židov v Palestino

L. 1935 se je preselilo v Palestino 61.541 židov ali več kot kdaj prej. Leta 1934 jih je prišlo v Palestino 42.359.

POSTAVE V PRID LJUDSTVO SO VEDNO "NEUSTAVNE"

(Nadaljevanje s 1. strani.)

bila AAA "ustavna". Zdaj pa je v veliko veselje plutokracije "neustavna".

Ko je pred leti ta vrhovni sodni tribunal odločil, da ustava kongresu ne dovoljuje odpraviti delo otrok v ameriški industriji, so humanitarci priredili dodatke k ustavi, ki kongresu določa tako pravico, in ga predložili vsem državam ameriške Unije v sprejem ali odklonitev. Dasi je pred njimi že par let, se večina legislatur še zdaj ni odločila, kam in kako.

Najbolj enostaven bi bil am- endment ustave, ki bi določil, da je v socialni zakonodaji kongres vrhovna instanca. Ampak plutokrati že zdaj rjovejo, da je ustava v nevarnosti, svobodo ameriškega ljudstva o- groža new deal in nato pridejo še boljševice in dragocene ame- riške ustave bo konec. Vse re- akcionarno časopisje in vse tr- govške komore pozivajo ljud- stvo v obrambo ustave, kakor da ji res kdo kaj hoče. Tako zaslepljujejo maso, da ne bi iz- previdela pravega smisla te igre o ustavi.

Kongresnik Vito Marcantonio je že v prejšnjem zaseda- nju predložil kongresu načrt za spremembo ustave. Spisan je v smislu znanega Hillquitovega smutka, kateri določa, da ima kongres Zed. držav vrhov- no moč regulirati industrijo, agrikulturo, trgovino, spreje- mati zakone za urejevanje od- nošajev med delavci in deloda- jalc, uvajati socialno zavarova- nje, regulirati delo otrok ali- ga v industriji odpraviti, dolo- čati dolgotrajno delavnika in mi- nimalne plače, sprejemati zakone v prid zavarovanja proti bo- leznim in brezposelnosti.

Na kratko: Marcantonijev

Maškarada "Nade"

Chicago. — Zensko društvo "Nada" št. 102 SNPJ priredi maškaradno veselico v soboto 22. februarja. Več v prihodnji številki.

PROSVETNA MATICA J. S. Z.

V fond Prosvetne matice JSZ so vplačala društva, socialistični klubi in druge organizacije v sept., okt., nov. in dec. 1935 kot sledi:

Štev. in kraj društva	Vašota
1. SNPJ, Chicago, Ill.	\$ 6.00
10. SNPJ, Rock Springs, Wyo.	9.00
27. SNPJ, Frontenac, Kans.	3.00
36. SNPJ, Wilcox, Pa.	6.00
47. SNPJ, Springfield, Ill.	6.00
53. SNPJ, Cleveland, O.	12.00
102. SNPJ, Chicago, Ill.	6.00
108. SNPJ, Ely, Minn.	3.00
121. SNPJ, Detroit, Mich.	12.00
122. SNPJ, Aliquippa, Pa.	6.00
126. SNPJ, Cleveland, O.	12.00
153. SNPJ, Youngstown, O.	4.00
168. SNPJ, Conemaugh, Pa.	3.00
206. SNPJ, Gross, Kans.	3.00
254. SNPJ, Bon Air, Pa.	2.00
258. SNPJ, Bellair, O.	2.00
262. SNPJ, Farrell, Pa.	4.00
275. SNPJ, Maynard, O.	3.00
297. SNPJ, Raton, N. Mex.	3.00
312. SNPJ, Cleveland, O.	3.00
318. SNPJ, Bagdad, Pa.	6.00
388. SNPJ, Pursglove, W. Va.	2.00
419. SNPJ, Harwick, Pa.	3.00
425. SNPJ, Triadelphia, W. Va.	2.40
434. SNPJ, Arma, Kans.	6.00
477. SNPJ, Cleveland, O.	6.00
562. SNPJ, Barton, O.	3.00
600. SNPJ, Johnstown, Pa.	6.00
Federacija SNPJ, Westmore-land, Pa.	6.00
26. SSPZ, Cleveland, O.	2.50
29. SSPZ, Enumclaw, Wash.	5.00
235. SSPZ, Strabane, Pa.	6.00
4. JPZS, Sheboygan, Wis.	3.00
19. JPZS, Milwaukee, Wis.	6.00
162. JSNJ, Enumclaw, Wash.	3.00

KLUBI JSZ	
1. Chicago, Ill.	\$ 6.00
3. Oglesby, Ill.	2.00
11. Bridgeport, O.	6.00
69. Herminie, Pa.	1.50
114. Detroit, Mich.	4.00
222. Girard, O.	6.00

DRUGE ORGANIZACIJE

Soc. pevski zbor "Sava", Chi- cago, Ill.	\$ 4.00
Soc. pevski zbor "Zarja", Cle- veland, O.	6.00
Soc. pevski zbor "Naprej", Milwaukee, Wis.	12.00
Pevski zbor "Slovenec", Pueblo, Colo.	6.00
Pevski zbor "Slavec", Detroit, Mich.	6.00
Dramski odsek SKPD, Kirk- land Lake, Ont., Canada	2.00
Dram. društvo "Ivan Cankar", Cleveland, O.	6.00
Zenaki odsek SND, Detroit, Mich.	2.50
Čitalnica SDD, Collinwood, O.	3.00

Skupaj \$246.90

JUGOSLOVANSKA SOCIALISTIČNA ZVEZA PRIDRUŽENA SOCIALISTIČNI STRANKI

Naslov: JUGOSLAV FEDERATION, S. P.
2301 S. Lawndale Ave. Chicago, Illinois

Eksekutiva Socialistične Stranke:

Leo Krzycki, predst., Wisconsin; Maynard Krue-
ger, Illinois; James D. Graham, Montana; Darlington
Hoopes, Pennsylvania; Franz Daniel, Pennsylvania;
Albert S. Coolidge, Massachusetts; Daniel W. Hoan,
Wisconsin; Norman Thomas, New York; Devere Allen,
Connecticut; Powers Hapgood, Indiana; James Oneal,
New York.

Eksekutivni tajnik Clarence Senior.

Glavni ured: 549 W. Randolph St., Chicago, Ill.

Tajništvo J. S. Z.:

Tajnik: Charles Pogorelec, 3639 W. 20th St.,
Chicago, Ill.

Eksekutiva J. S. Z.:

Filip Godina, Peter Kokotovich, Frank Aleah,
George Maslach, Joško Oven, Fred A. Vider, Frank
Zaitz.

Nadzorni Odbor J. S. Z.:

Michael Glavich, Frank Udovich, Anton Garden.

Prosvetni Odsek J. S. Z.:

Peter Bernik, Ivan Molek, John Rak, Chas. Po-
gorelec, tajnik.

Nadzorni Odbor Slov. Sekcije J. S. Z.:

Alice Artach, John Hujan, Angeline Zaitz.

"Proletarec"

glasilo in last slovenske sekcije JSZ.

UPRAVNI ODBOR PROLETARCA: Anton Gar-
den, predsednik; Joško Oven, podpredsednik; Frank
Aleah, tajnik; Filip Godina, blaginjak; Fred A. Vider,
Donald J. Lotrich, Peter Bernik, nadzorni odbor.

Urednik: Frank Zaitz. Upravnik: Chas. Pogo-
relec.

IMENIK KLUBOV:

ILLINOIS

St. 1. CHICAGO. — Tajnik-blagajnik Justin Zajc,
3039 S. Millard Ave. Organizator Frank Aleah. Zapi-
snikarica Angela Zaitz. Zboruje vsaki četrti petek v
mesecu ob 8. zvečer v Slov. del. centru.

St. 3. OGLESBY. — Tajnik-blagajnik Anton Ud-
ovich, RFD 3, La Salle, Ill. Organizator Louis Višnikar.
Zapisnikarica Christina Nadveščnik. Seja vsaki 3. če-
rtrek v mesecu ob 7. zvečer na domu tajnika.

St. 4. LA SALLE. — Tajnik-blagajnik Frank Karun,
1569 Sobieski St. Organizator Frank Martinjak. Zapi-
snikarica Jennie Martinjak. Seja 3. sredo v mesecu v
Slov. nar. domu.

St. 16. CHICAGO. — Tajnik-blagajnik Ludvik Wipot-
nik, 2250 Clybourn Ave. Organizator Frances Swol-
sak. Zapisnikar Louis Volk. Seja vsako 2. nedeljo v
mesecu ob 9:30 dop. na 2250 Clybourn Ave.

St. 20. CHICAGO. — Tajnik-blagajnik George Ma-
slach, 837 Fullerton Ave. Organizator Sava Bojano-
vich. Zapisnikar Geo Maslach. Zboruje zadnjo soboto
v mes. zvečer v svojih prostorih, 2250 Clybourn Ave.

St. 45. WAUKEGAN. — Tajnik-blagajnik John Zakov-
iek, 1016 Adams St., No. Chicago. Zapisnikar Rudolf
Skala. Organizator Jack Mesec. Seja vsako tretjo
sredo v mesecu ob 7:30 zvečer v Slov. nar. domu.

St. 47. SPRINGFIELD. — Tajnik-blagajnik Joseph
Ovca, 1841 S. 15th St. Organizator Louis Aidich. Zapi-
snikarica Julia Krmelj. Seja vsako 3. nedeljo v me-
secu ob 3. popoldne v Slov. nar. domu.

St. 50. VIRDEN. — Tajnik-blagajnik Frank Hlarsich,
R. R. 1. Zapisnikar Simon Kavčič. Organizator
Frank Reven. Seja 2. nedeljo v mesecu ob 2. pop. pri
tajniku.

St. 224. PULLMAN. — Tajnik-blagajnica Mary Ver-
hovnik, 10138 Wentworth Ave., Chicago, Ill. Organi-
zator za Pullman Jos. Hrovat, za So. Chicago, Steve Ma-
narich. Zapisnikar Max Marolt. Seja tretjo soboto v
mesecu ob 8. zvečer na 9637 Ewing Ave., So. Chicago.

INDIANA

St. 41. CLINTON. — Tajnik-blagajnik Ignac Spen-
dal, 560 N. 11th St., Clinton, Ind. Organizator Bartol
Oblak. Zapisnikar John Skof. Seja zadnjo nedeljo v
mesecu.

KANSAS

St. 21. ARMA. — Tajnik-blagajnik Anton Shular,
Box 27. Zapisnikar John Shular. Organizator Anna
Bratkovich. Redne seje se vrše vsako tretjo nedeljo v
mesecu ob 1. pop., vsakokrat v drugi naslednji.

MICHIGAN

St. 114. DETROIT. — Tajnik-blagajnik John Zor-
nik, 9050 Concord Ave. Organizator Anton Jurca. Zapi-
snikar Mike Glad. Seja vsaki 4. petek v mesecu ob
7:30 zvečer v Slov. nar. domu na John R.

St. 115. DETROIT. — Tajnik-blagajnik Louis Koro-
sec ml., 6657 Theisen Ave., Dearborn, Mich. Organi-
zator Anton Anžiček. Zapisnikar Math. Urbas. Zboruje 4.
nedeljo v mesecu ob 9. dop. v Slov. del. domu, 437 So.
Lavernois Ave.

MONTANA

St. 35. BEARCREEK-RED LODGE. — Tajnik-bla-
gajnik Wm. Godina, Box 219, Bearcreek. Zapisnikar
F. Danichek ml. Organizator Frank Danichek ml. in
K. Erzenožnik. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob
pop. v dvorani na Scotch Coulee.

NEW YORK

St. 12. GOWANDA. — Tajnik-blagajnik John Mate-
kovich, 145 Miller St. Organizator Joe Bohine. Zapi-
snikar Jerry Krašovec. Seja vsako prvo nedeljo v me-
secu ob 2. pop. na domu tajnika.

OHIO

St. 9. POWER POINT. — Tajnik-blagajnik Jacob
Bergant, R. F. D. 3, Box 30, Lisbon, O. Organizator
Matt. Tušek in Charles Bogatay. Zapisnikarica Agnes
Chuck. Seja drugo nedeljo v mesecu ob 2. pop. pri
Matt. Tušku.

St. 11. BRIDGEPORT. — Tajnik-blagajnik Joseph
Snoy, RFD 1, Box 7. Zapisnikar Tony Kravanja, Or-
ganizator Louis Gorenc. Seja vsako 3. nedeljo v me-
secu v društveni dvorani na Boydsville.

St. 24. SALEM, O. — Tajnik-blagajnik Jacob Mi-
heve, RFD No. 5. Zapisnikar John Krizaj. Organizator-

ja John Božich in John Krizaj. Seja 2. ned. v mesecu
ob 10. dop. pri raznih sodruhih.

St. 27. CLEVELAND. — Tajnik-blagajnik Ivan Bab-
nik, 1053 E. 67th St. Organizator Louis Zorko. Zapi-
snikar Joseph Jauch. Seja vsaki prvi petek ob 8. zve-
čer in vsako 3. nedeljo ob 2. pop. v Slov. nar. domu.

St. 28. NEWBURGH. — Tajnik-blagajnik Joseph
Lever, 9195 Cambridge Ave. Organizator Jos. Lever.
Zapisnikar Jos. Lever ml. Seja prvo nedeljo v me-
secu v Slov. del. dvorani na Prince Ave., ch 1:30 pop.

St. 49. COLLINGSWOOD. — Tajnik-blagajnik A. Sha-
pin, 14904 Pepper Ave. Zapisnikarica Theresa Gorjanc.
Organizator Frank Barč. Seja vsaki prvi petek v
mesecu ob 8. zvečer v Slov. del. domu.

St. 95. PINEY FORK. — Tajnik-blagajnik Nace
Zlemberger, Box 213. Organizator Frank Zaveršnik.
Zapisnikar Nace Zlemberger. Seja vsako 2. nedeljo v
mesecu ob 2. pop. pri Fr. Završniku.

St. 123. MAYNARD. — Tajnik-blagajnik Anton Ska-
berne, Box 156. Organizator John Šlanovec in Jo-
seph Šmodich. Zapisnikarica Joseph ne Šlanovec. Seja
vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popoldne pri Louis
Berlotu.

St. 222. GIRARD. — Tajnik-blagajnik John Kosin,
1006 State St. Organizator John Plahtar. Zapisnikar
John Tancek. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob
10. dopoldne v Slov. Domu.

PENNSYLVANIA

St. 5. FRANKLIN-CONEMAUGH. — Tajnik-bla-
gajnik Frank Podboy, Box 61, Park Hill. Zapisnikarica
Mary Zabrje. Organizatorji: Anton Gabrenja, Andrew
Vdrich in Jacob Gabrenja. Seja vsako tretjo nedeljo
v mesecu ob 2. pop. v dvorani dr. Sv. Alojzija.

St. 10. FOREST CITY. — Tajnik-blagajnica Jennie
Zaitz, Box 924. Organizator Frank Drašler. Zapi-
snikar Anton Zaitz. Seja vsako drugo nedeljo v me-
secu ob 2. popoldne na domu tajnice.

St. 13. SYGAM, PA. — Tajnik-blagajnik Lawrence
Kaučič, RFD, 2, McDonald, Pa. Zapisnikar Frank
Pastovrh. Organizator John Wirant. Zboruje prvo
nedeljo v mesecu v dvorani društva št. 6 SNPJ, ob
4. popoldne.

St. 16. BRIDGEVILLE, PA. — Tajnik-blagajnik
Frank Strah, Box 231. Zapisnikar Frank Strah. Or-
ganizatorica Anna Bernik. Seja vsako prvo nedeljo v
mesecu ob 4. pop. v dvorani dr. "Nova Deba".

St. 19. BURGETTSTOWN. — Tajnik Anton Je-
ram, Box 12.

St. 31. IMPERIAL. — Tajnik-blagajnik Frank Au-
gustin, Box 303. Zapisnikarica Josephine Jannik.
Organizatorica Margaret Jannik. Seja prvo nedeljo
v mesecu ob 2. pop. v Slov. domu.

St. 33. NANTICOKE, Pa. — Tajnik-blagajnik
John Vitez, 408 Front St. Zapisnikar Fr. Pipan. Or-
ganizator Henrik Pečarič. Seja vsako tretjo nedeljo
v mesecu pri Fr. Kovachu na Hanover.

St. 36. PRESTO, PA. — Tajnik-blagajnik Leo-
old Mur, Box 104. Organizator Anton Petrovč. Zapi-
snikar Vencelj Vidmar. Seja zadnjo nedeljo v mesecu ob
4. popoldne v Izobraževalnem domu.

St. 69. HERMINIE. — Tajnik-blagajnik Anton Zor-
nik, Box 202. Zapisnikarica Lydia H. Zornik. Or-
ganizator Anton Potisek. Seja 2. nedeljo v mesecu ob 6.
zvečer na domu tajnika.

St. 118. CANONSBURG. — Tajnik-blagajnik John
Chesnik, Bx 252, Strabane. Organizator J. Terčelj. Za-
pisnikar John Koklich. Seja vsako četrto soboto ob 7.
zvečer v spodnjih prostorih dvorane društva št. 138,
SNPJ.

St. 175. MOON RUN. — Tajnik Jack Tomec, RFD
5, Box 191, Crafton, Pa. Zapisnikarica Jennie Jerala.
Organizatorica Urban Olivani in Jennie Jerala. Seja
3. nedeljo v mesecu ob 2. pop. v dvorani Slov. podp.
društva.

St. 211. W. ALIQUIPPA. — Tajnik-blagajnik Bartol
Yerant, 115 1/2 Beaver Ave. Zapisnikar George Smre-
kar. Organizatorica Andrew Antonie in Andrew Fatur.
Seja tretjo nedeljo v mesecu ob 3. pop. v Slov. domu.

WEST VIRGINIA

St. 228. PURSGLOVE. — Tajnik-blagajnik John Gal-
lon, Box 116, Osage. Organizator Lawrence Selak. Zapi-
snikar Anton Maslo. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu
ob 3. pop. v Joe Zeleznikovi dvorani v Osage, W. Va.

WISCONSIN

St. 37. MILWAUKEE. — Tajnik-blagajnik Jacob
Rožič, 1103 S. 1st St. Organizatorji Mary Shuler, John
Poklar in Fr. Kolenc. Zapisnikarica Kristina Podja-
voršek. Seja vsaki drugi četrtek v mesecu ob 8. uil
v S. S. Turn dvorani.

St. 180. WEST ALLIS. — Tajnik-blagajnik Frank
Matkovich, 1216 S. 60th St. Zapisnikar Frank Pri-
stavce. Organizator John Gole. Seja vsaki tretji petek
v mesecu ob pol 8. zvečer v Fr. Kraljevi dvorani.

St. 235. SHEBOYGAN. — Tajnik-blagajnik Charles
Chuck, 1314 S. 7th St. Zapisnikar John Spendal. Or-
ganizator Anton Debevc. Seja vsaki drugi četrtek v
mesecu ob 7:30 zvečer v Fludernikovi dvorani.

ČLANI AT LARGE

X. Y. Z. (2) Illinois.

John Patrick, Youngstown, Ohio.

Anton Blasič, Fontana, Calif.

Fr. in Cecilija Lipar, Seward, N. Y.

Mike Krulitz, Willard, Wis.

KONFERENCA J. S. Z.

St. 1. ZAPADNA PENNSYLVANIA. — Tajnik Ja-
cob Ambrozich, Box 286, Moon Run, Pa. Organi-
zatorji: John Terčelj in Geo. Smrekar. Pub. odsek:
Frank Wirant Sygan; Frank Samsa, Canonsburg.

St. 2. OHIO. — Tajnik Louis Zorko, 6409 St. Clair
Ave., Cleveland, O. Organizatorji: Anton Jankovich in
John Vehar ml., za Cleveland; Akron, Kenmore in
Barbthroat, Leo Bregar; za Girard, John Tancek.

St. 4. severni ILLINOIS in WISCONSIN. — Tajnik
Frances Zakoviek, 1016 Adams St., No. Chicago, Ill.
Organizatorji: za Chicago Frank Aleah; za Milwaukee,
Lenart Alper; za Waukegan, Anna Mahnich; za West
Allis, Vincent Pugelj; za Sheboygan, Frances Skrube.

St. 5. vzhodni OHIO in WEST VIRGINIA. — Taj-
nik Joseph Snoy, RFD 1, Box 7, Bridgeport, O. Or-
ganizatorji: za Bridgeport, Louis Gorenc; za Powhatan
Point, John Merzel; za Power Point, Matt Tušek;
za Piney Fork, Frank Zaveršnik, za Salem, Frances
Miheve.

Tajnike klubov in Konferenc prosimo, da naj-
nam vse spremembe v odborih in naslovih točno spo-
roča, da jih uvrstimo v seznam.

Brezposelnost je pro-blem tudi na Poljskem

Na Poljskem je pol milijona delavcev stalno nezaposlenih. Njih število se je ta mesec zvi-šalo za 30.000 s pomilostitvijo tega števila jetnikov, ki jih je vlada spustila na prosto.

Zrtve razredne borbe

L. 1935 je bilo v raznih in-
dustrialnih konfliktih ubitih
33 delavcev, med njimi 7 pre-
mogarjev, dva tekstilna delav-
ca na jugu, dva delavca v le-
sni industriji itd.

"Ekspanzija" Italije

Pred dobrimi 100 leti je bi-
lo na ozemlju današnje Itali-
je 16 milijonov prebivalcev,
zdaj jih ima že nad 40 miljo-
nov. V približno isti proporci-
ji je naraslo prebivalstvo tudi
drugih dežel.

Communications From Our Readers

THE FALCON NEST

This week's jingle

Rap-a-tap, rap-a-tap,

Let's play a game.

You be a worker,

And I'll be the same.

Rap-a-tap, rap-a-tap,

So useful are we,

You couldn't live without us

Just try and see.

We must tell you that our Chicago Falcons paid a visit to a near-by neighborhood where they presented a program and helped

INDIVIDUALITY SUPPRESSED BY INDIVIDUALISM

By Kirby Page

Individualism has turned out to be a deadly foe of individuality. In a complex, urbanized, industrialized society, collectivism is the pathway to fullest self-expression for most individuals. Individualism offers individuality to a favored section of the population, but denies adequate self-realization to a vast proportion of the people. The paradox that freedom can be maintained only by throwing freedom away deserves further examination. Consider traffic on a congested highway. If every individual retains liberty to drive as he pleases, freedom for all travelers is thereby destroyed. If a person is to be free to reach his destination safely and quickly, he must preserve this liberty through collectivism in the form of traffic rules and regulations. Personal safety in a metropolitan community can be preserved only by giving up freedom to transform home into arsenal and by relying upon collective processes of security. In a congested area personal health can be preserved only through a vast network of collective preventing measures.

One's Freedom Is Another's Bondage

If individuals exercise the freedom to seek their own gain through the competitive struggle and to acquire unlimited wealth and property, the result for most of the population will be bondage to destitution and insecurity. By throwing away the lesser freedom of individualism and by seeking through collectivism in the basic industries mutual prosperity and security for everybody, a far higher freedom may be won and preserved. If a considerable proportion of the present generation is to achieve individuality it must travel the road of collectivism. And not every form of collectivism creates opportunities for individuality. On the contrary, the collectivism of fascism subordinates the individual to the totalitarian state and subjects him to ruthless dictatorship.

Plenty For All Is Possible

If adequate motivations are released, there can be little doubt that a system of socialized basic industries and drastically regulated private industries, accompanied by a high degree of equalization of economic privilege, offers the mass of people a far better chance of self-expression than they can ever attain under competitive individualism. Collectivism for six or eight hours daily will make available plenty for everybody and thus furnish a secure foundation for maximum individuality during hours of leisure, in addition to reducing enormously the wear and tear upon personality produced by the competitive struggle.

If rugged individualists would throw away the right to fight for special privilege and would cooperate in a collective endeavor to secure plenty for everybody, they would have time, energy, and desire to explore higher pathways for living. The competitive struggle forces men and women to spend an excessive amount of time in the kitchen of life and thereby denies them maximum opportunity of appropriating the values of library, conservatory, chapel and living room.

Private Ownership Must Go

For religious people this argument will become conclusive when they recall the characteristics of the divine society. God is father of all mankind and is seeking to create a community in which His children will dwell together harmoniously and cooperatively as beloved kinsmen. Therefore attitudes and practices which debase

personality or embitter human relations must be avoided. The virtues of the family are the cornerstones of the just society. Surely it is obvious that the Kingdom of God on earth can never be built through a competitive struggle for private gain. Since competition must necessarily remain the primary method so long as the profit system is retained, unless the greater evil of monopoly is to be embraced, the conclusion is inescapable that religious persons who desire the coming of the divine society must seek the replacement of private property in the basic industries by collective ownership and cooperation for the common welfare.

(The above is quoted from Dr. Page's "Property," which may be secured from Eddy & Page, 347 Madison Avenue, New York City. Price 10 cents.)

THE S. P. STRIFE IN NEW YORK CONTINUES

The meeting of the national executive committee, held in Philadelphia January 3, 4, and 5, it seems, was in vain, at least as far as trying to end the internal strife in the S. P. in New York. Most of the time was consumed with the turmoil in the New York organization.

Finally the majority of the NEC decided on a harmony plan which didn't prove to be as such, regardless of its many good intentions. The compromise motion provides for the suspension of the New York state charter and a setup of a provisional state committee, in which both factions are supposed to be equally represented.

A majority of the NEC originally favored to recognize the militant faction which organized a new party at a special conference held in Utica, N. Y., Dec. 28 and 29. They realized that this would be a tactical blunder because that would be the surest way to a general split. Therefore they agreed upon a plan which revokes the charter of the New York party organization, controlled by the "Old Guard", and at the same time rejects to directly recognize the new party organized by militants in Utica.

The provisional committee was then appointed to take over the duties of the old state committee, and city central committee of New York, both controlled by the "old guard", to supervise a new election and to reorganize the party in such a way that it

will be able to function for its real purpose.

James Oneal, member of the NEC and one of the spokesmen of the "old guard", objected to such a solution as undemocratic, unreasonable and unjust, because it finds the present state committee of the Socialist Party guilty without bringing any charges against them in a prescribed manner. After making that statement, Oneal walked out of the Philadelphia meeting.

All members, sympathetic to the present official control of the S. P. in New York, according to reports, declined to serve on the provisional committee. B. Charney Vlasek amongst them. The New Leader, official organ of the Socialist Party in New York, from which the charter was revoked, is in its issue of January 11, full of charges against the majority of the NEC, accusing it of deliberately trying to wreck the strongest section of the movement, which is New York, because, as The New Leader contends, the party is already impotent wherever "Thomasites" are now in control.

The latter counteracts with an accusation, that they—the old guard—are to be blamed for the unfortunate splits and demoralization of the movement.

The resolution, suspending the New York charter and providing for reorganization is published elsewhere in this issue in Slovene translation.

As reported in The New Leader of January 11, the present state and city committee of the party in New York refuses to take the slap from the NEC and will not abandon its position, because, according to their contention, the procedure was not only undemocratic and against established principles and rules, but fascist in its methods and purposes. Since

Another important phase of our youth reports will be that of what tactics should be pursued to get the young people interested for our movement. Some critics claim that our tactics are too forceful and adhere too much to party discipline. Others believe that thru socials, study groups, educational meetings and cultural programs we could interest more young people for Socialism.

In connection with the Youth reports we also have on the agenda the role played by the American-born youth in fraternal lodges and the labor movement. Other important items on the agenda are the Educational Bureau and its work among the younger generation, the Red Falcon organization and Socialist tactics in fraternal lodges.

This is in brief some of the things that would be well for our young comrades to discuss about at their meetings and thru our official organ—Proletarec. By doing so we can feel assured that the convention will adopt a constructive program for greater work among the masses.

John Rak.

Slovene Labor Center

Chicago, Ill. On Saturday, January 18, the annual share-holders meeting of the Slovene Labor Center will be held at our headquarters 2301 South Lawndale Ave. Letters of invitation and proxies have been mailed to all individuals, branches and lodges that have shares in The Slovene Labor Center, urging them to be present. The meeting starts promptly at 7:30 p. m. A financial report will be submitted by the secretary and other business matters decided upon, including the election of a new Board of Directors.

After business matters have been disposed of, a social prepared by branch No. 1 JSF will take place. All branch members are asked to be present and invite their friends.

THE MENACE OF WAR

By Norman Thomas

War in 1936 may yet come to Europe as a result of Mussolini's raid on Abyssinia and the failure of sanctions administered by greedily jealous capitalist nationalist states to function effectively for peace. Or possibly, perhaps probably, aided by a little luck Europe may muddle through without European war just yet.

If Europe blunders into war, it will be hard though not impossible for the United States to keep out. To keep out will require a more effective neutrality program than we now have. No program against either war or Fascism is good which sees us, like other nations, increasing our trade with Mussolini in oil and scrap iron. The proposed neutrality law suggested by the National Peace Conference is not perfect, but it suggests an advance. It adopts neutrality as a national program and provides for a solemn act under which the United States might under some circumstances depart from its national policy for aid to a victim of outrageous aggression. In defining war goods, as given, it seems to me, too much leeway to the president.

There is a danger of war for the United States which does not arise out of European conflict. It arises out of our own interests, real or alleged, in the Far East. I hold no brief for the Japanese military clique in power when I say that if I were a Japanese I could make out an alarming case against the United States. Why does the United States spend more on its navy than any power in the world? Why is it establishing fortified air bases for airplanes around its frontiers in Alaska and Hawaii? Why is there so much talk that maybe Philippine independence is after all a mistake? Why are the Aleutian islands, which reach far out towards Japan, closed to civilian airplanes? Why is the United States so slow in putting any curb on the profits of munition makers? When Americans talk about defensive war only, what are they defending, their trade or their home territory?

The worst of it is that, according to one of these straw votes, the similar accusations are thrown against the "old guard" by the militant group.

The situation in New York is really unfortunate, as comrade Krzycki, chairman of the S. P., mildly put it. Unfortunately because there is in both groups a persistent spirit to continue with the strife. The Socialist Call of last week, which was out before The New Leader, was full of it. The same applies for the latter. The JSF position in this unwarranted strife was quite clearly stated in the previous issue of our paper. At present there is nothing to be added. We will continue to work for the cause only, regardless of equables, and rather futile attempts of the NEC to turn the party's activities in channels of growth and successful struggle against capitalism and for Socialism.

The JSF position in this unwarranted strife was quite clearly stated in the previous issue of our paper. At present there is nothing to be added. We will continue to work for the cause only, regardless of equables, and rather futile attempts of the NEC to turn the party's activities in channels of growth and successful struggle against capitalism and for Socialism.

The JSF position in this unwarranted strife was quite clearly stated in the previous issue of our paper. At present there is nothing to be added. We will continue to work for the cause only, regardless of equables, and rather futile attempts of the NEC to turn the party's activities in channels of growth and successful struggle against capitalism and for Socialism.

The JSF position in this unwarranted strife was quite clearly stated in the previous issue of our paper. At present there is nothing to be added. We will continue to work for the cause only, regardless of equables, and rather futile attempts of the NEC to turn the party's activities in channels of growth and successful struggle against capitalism and for Socialism.

The JSF position in this unwarranted strife was quite clearly stated in the previous issue of our paper. At present there is nothing to be added. We will continue to work for the cause only, regardless of equables, and rather futile attempts of the NEC to turn the party's activities in channels of growth and successful struggle against capitalism and for Socialism.

Milwaukee Youth Group To Reorganize

Recently the young comrades of branch 37 JSF and several sympathizers in Milwaukee held a meeting at which they discussed the reorganization of their youth group. According to comrade Jacob Rozic, another meeting for this purpose has been called for Friday, January 24, at Sostrich's Hall. Comrade John Rak from Chicago will be present to assist with the reorganizational work.

During the past several weeks comrade Louise B. Jurczyk has been very active in rounding up the young comrades and sympathizers to get the youth group functioning again as it should. Others should help in this respect and Milwaukee will again have an active youth group assisting the branch in its Socialist work. All members of branch 37 JSF should make it a point to be present at this meeting and invite their friends. Branch 37 can have an active youth group if the members are willing to help and devote some of their time to get the young comrades started. It is often said that the future of our movement depends upon the youth. But only to say it and do nothing about it, gets us nowhere. Be present at their meeting Friday, January 24, and let's put Milwaukee on the map with an active youth section. — J. K.

Riches Are Theft

All riches come from iniquity, and unless one has lost, another cannot gain. Hence that common opinion seems to me to be very true, "the rich man is unjust, or the heir an unjust one." Opulence is always the result of theft, if not committed by the actual possessor, then by his predecessor.—By St. Jerome, 340-420.

For Women Only

Conducted By Mary Jugg

Household Hints

A can bought in a chain store will be one or two cent cheaper than another. At the same time the size will be just as much smaller as it is cheaper, because chain stores have cans especially made for them. To get a full amount of the best food, do not buy in chain stores.

To remove stains from an imported linen tablecloth, first take a goodly supply of foodstuffs and an imported linen tablecloth. If you can afford both, you will also be able to afford a couple of stains!

Hulda Flood, of Stockholm, Sweden, said that women in Sweden are so well organized in cooperative leagues that they are a big influence in common education, political education, and in the women's Peace League.

One of their main projects has been working for the betterment of the housing situation.

Their latest endeavor is for housewives' vacations. The public-at-large is discussing the topic. The idea is to give very housewife one or two months' vacation a year.

Who will do their work, you ask? For this purpose, they are training a group to take over the housewife's duties during the vacation. Such girls or women are called "home sisters."

The Socialist party is the largest of all parties in Sweden and Norway. Their cooperative movement is the strongest of that in any other country. They call their cooperatives "trust busters."

And the women's organization sent Hulda Flood to this country to "get ideas about cooperation!"

Wouldn't it be wonderful for mothers if they could entrust the care of their children to child specialists who would have them in care for all the different phases of the child's needs and development. This would mean in feeding, clothing, education, behavior, sex education, and everything else. Then they wouldn't have to worry about reading Angelo Patri every day, and think of the spare time they'd have for other things!

The Cook County Women's Committee is planning a big city-wide mass meeting of women this spring to awaken interest in cooperatives. Watch for further details.

It is also publishing an attractive, illustrated leaflet for women. This will be ready by spring, too.

Here's another news item that isn't so rosy. A dentist at a dentist's convention recently held in New York reported that 70% to 90% of the people cannot afford dental care.

SEARCHLIGHT

By DONALD J. LOTRICH

The Executive Committee of our Yugoslav Socialist Federation has decided to stay neutral on the controversy which is raging in New York State and issued a statement on the controversy. Whether a copy of the statement was also sent to the New Leader, I know not. But I do know that the New Leader published it and used it for their propaganda. Whether it is best to set off a neutral pace on a party controversy is a question. We are all deeply concerned with what happens. At least we should be. Hence, it is a question whether our neutrality means what it should mean or whether that is just a camouflage with which, it knowingly or otherwise, helps one side or another. For me, there can't be, nor is there any such thing as neutrality possible. Socialists must and generally do, make up their minds to follow one course or another. I am quite sure every member of the Executive Committee holds other opinions and most of them follow those opinions. It sums down to one thing, then, Comrade Mary Jugg, that our neutrality is no neutrality at all. If anything, it shows very plainly whom we're defending.

It seems to me that it should be well to prepare briefs on the controversy and publish them in Proletarec to permit our members to know what's really going on. I mean a brief pro and con which would tell the truth about the whole matter for, I feel that many of them don't know what it's all about. — I note that Comrade Mary Jugg disagrees with me relative to appointments of Solomon and Schlossberg. Well, she's entitled to her opinions and expression but, coming as it does on the heels of this controversy, I don't think much of it. And let me repeat, that I have no doubts about the abilities of these comrades. Whether it's political or not, I still say it is and she says it isn't. You can judge for yourself. Who was it that appointed them? Oh, yes, Mayor La Guardia. Socialist, maybe? No, republican, democrat, fusion, independent, etc. Not political then if you wish to construe it that way.

I am very happy to see such a remarkable improvement of our English section. The numerous contributions are giving us a new feeling. And, say, you women and you Falcons make good use of the two columns created for you by Mary Jugg. Milwaukee should start thinking about a flight of the Falcons. And Detroit, too, should start rigging up a young peoples flight. We have made slow strides, to be sure. But they do look more promising all the time.

All of America's newspapers are blazing away at the Lindberg kidnapping sequel. Lindberg fled to England, and Condon to South America. Here, they are working strenuously to free Hauptmann from the chair. It all seems so ridiculous. If ever there was a case against heads or tails, this must be it. America and its newspapers know how to manufacture scandals and this one seems

to be its number one. A lot of funny questions are being asked by the American reading public. Many a worthy answer can be slipped in by Socialists, even if we have nothing to do with the case. We can show up American jurisprudence with all its attending evils, of which American publicity is the worst.

Reports are current that Italy is rapidly losing ground in Ethiopia because of the new rainy season, that thousands of soldiers are deserting the ranks and fleeing into Yugoslavia and Germany, that her credit has been imperiled and that confusion and demoralization is setting in at home. They are already picking a successor to Mussolini for, they do not expect him to outlive the wave of indignation which is due to follow soon. Those are brave souls who dare to scamper across from its borders just as those are brave souls who dare to exploit the chaos for a better life and existence. There is only one alternative if caught. Certain death. We only hope that the rains continue to thwart Italy's attack on Ethiopia and that thousands, nay hundreds of thousands could flee the assassin Mussolini. What if some one of these soon days this fascist army would revolt against fascism? A continuance of the present trend may also be able to bring about that.

ONLY HIMSELF

When a man says the time is not ripe for Socialism he proves nothing except that he is backward in his own development.

He prefers the dog-eat-dog system. He thinks it is quite all right for the few to own everything and for the masses to be poverty-stricken. He thinks this is the natural order of things and that it is fantastic to suppose men could co-operate together and have the good things of life.

Such a man is himself undeveloped. He is not himself mentally or spiritually ready for Socialism, and he probably would be a handicap to the new system. His objections show that and nothing more.

The industrial system has advanced to such a stage that it is dead ripe for Socialism. It has reached the point where it is unable to take care of its own victims, so numerous are they. Socialism is the only way out.

The Milwaukee Leader.

The Beaten Cur

Man is no longer the brother of the ox. He has become the brother of the beaten cur dog.—Edwin Markham, author of "The Man With the Hoe."

NOTE

More English reports
and Articles on
Page 7

